...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

...УРЯАД ҮНЭН

...-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...6 (11654) | 1968 оной мартын 6, среда | Сэн 2 мүнгэн

КОММУНИС БОЛОН ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИНУУДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭНЭРЭЙ БУДАПЕШТДЭХИ КОНСУЛЬТАТИВНА УУЛЗАЛГА

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Консультативна уулзалгын 5-дахи ба 6-дахи үдэрнүүдэй хүдэлмэри тухай иимэ коммюнике толилогдобо.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай консультативна уулзалгын мартын 1-нэй үдэшын заседани дээрэ удаадахи нүхэд үгэ хэлээ:

Сальвадорой Коммунис партиин Центральна Комитедэй секретарь Антонио Пенеда иигэжэ хэлээ: Сальвадорой Коммунис парти уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые хангаха, империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгада зохихо сохилто эмхидхэхэ хоёр шухала асуудал анхаралдаа абан, коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай шэнэ бүхэдэлхэйн зүблөө зарлахые зүбшөөнэ. Империализмда эсэргүү тэмсэлдэ коммунис, түрүү, демократическа хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ үндэһэ һуури хараалха гээшэ зүблөөнэй гол зорилгонь байха юм.

Шэнэ зүблөөндэ бүхы партинуудые уриха гэһэн һанамжые манай парти дэмжэнэ гэбэшье, тэрээндэ хабаадалсахые нэгэ гү, али хэдэн партиин арсабашье зүблөөн зарлагдаха ёһотой гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Ливанай Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Никола Шауи нэгэдэлтэй, нягта жагсаалтай байха эрмэлзэлгын улам дээшэлжэ байлга уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэхи гол занишал болоо гээд онсолон тэмдэглээ. Мүнөөнэй консультативна уулзалга энээниие гэршэлжэ үгэнэ.

Империализмда эсэргүүсэдэг дэлхэйн арадуудые үрэ ехэтэйгээр дэмжэлгэдэ Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай шухала үүргэ дүүргэдэг, байһые Ливанай делегаци онсолон тэмдэглээ. Уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлэй болдото үндэһэ һууринь болоно гээд Ливанай делегаци мэдүүлһэн байна. Энэ жэлэй эсэстэ Москвада уласхоорондын зүблөө зарлаха тухай дурадхалые Ливанай делегаци хүсэдөөр дэмжээ.

Гаитиин арадай нэгэдэлэй партиин Центральна Комитедэй түлөөлэгшэ иигэжэ заагаа. Зүблөөн хадаа империализмда эсэргүү тэмсэлэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгээр хизаарлаха ёһогүй, юуб гэхэдэ, энэ асуудал манай хүдэлөөнэй теориин, стратегиин ба тактикын асуудалнуудтай нягта холбоотой.

* * *

Консультативна уулзалга мартын 2-то хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. Урда-Африкын Коммунис партиин, Доминиканска Коммунис партиин түлөөлэгшэ, Эквадорой Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, секретарь Элиас Муньос заседани дээрэ түрүүлэгшэнэрээр һуугаа.

Уругвайн Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, секретарь Альберто Суарес иигэжэ хэлээ: коммунизмын ба дэбжэлтын хүсэнүүдэй урагшаа дабшалга национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй, капиталис оронуудай пролетариадай томо илалтануудһаа харагдана. Энээнһээ уламжалан, империализм бүри эзэрхэг түримхэй боложо байнхай. Империализм дайн байлдаа һүжэрөөнэ, эзэрхэг түримхэй ябуулга хэнэ, богоолшолгын гэмтэ муухай политика бэелүүлнэ.

Эдэ бүгэдэ хадаа түрүү хүсэнүүдтэ, илангаяа Коммунис партинуудта ехэ харюусалга даалгана гээшэ. Зүблөөндэ шадаал һаа олон партиин хабаадахын тулада зүблөөндэ бэлэдхэл хэхэ комисси бүхы хэмжээ абаха ёһотой гээд тэрэ хэлээ.

Италиин Коммунис партиин Политбюрогой ба хүтэлбэриин гэшүүн Энрико Берлингуэр хадаа зарим партинуудай ерээгүй байлга зүблөөндэ бэлэдхэхэ, тэрэниие зарлаха хэрэгтэ һаад ушаруулжа шадахагүй гээд мэдүүлээ. Партинуудые хамтаараа ба элитээр зэмэлэн буруушааха ябадалые зайсаха хэрэгтэй. Партинуудай ямаршье үедэ бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ хабаадалсажа шадахаар байхын тулада бүхы юумэ хэхэ шухала. Империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгада сохилто үгэхэ, эб найрамдалай бүхы хүсэнүүдые элсүүлэн эмхидхэхэ эгээн лэ хойшолуулашагүй политическэ ба дайшалхы зорилгонуудые тодорхойлолгоор зүбшэхэ зүйлнүүдые хизаарлаха хэрэгтэй гэжэ Италиин Коммунис парти тоолоно.

Грециин Коммунис партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Костас Колияннис иигэжэ хэлээ: коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөө зарлаха эрхэ байдал бии болоо гэжэ бидэнэр тоолонобди. Уласхоорондын ушарнуудые, тэрэшэлэн манай Эхэ орондо болоһон хубилалтануудые шэнжэлэн сэгсэлһэн дээрэһээ иимэ тобшолол хэнэбди.

Империализмда эсэргүү тэмсэлые тааруугаар ябуулха асуудал бүхы аха дүү партинуудые һонирхуулна. Американ империалистнуудай ба НАТО-гой сэхэ дэмжэлгэтэйгээр засагаа гартаа абаһан бүлэгтэй хүндэ хүшэр тэмсэл хэжэ байхадаа, уласхоорондын нягта жагсаалай, һанал нэгэдэлгын шухала байһые бидэнэр илангаяа ехээр мэдэрнэбди. Эгээл иимэһээ уласхоорондын зүблөө шадаал һаа һаяар, 1968 ондо зарлаха хэрэгтэй гэжэ манай парти ходоол онсолон тэмдэглэдэг байгаа, мүнөөшье тэмдэглэнэ.

Гватемалын ажалай партиин Центральна Комитедэй гэшүүн Хулио Лопес коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөө зарлаха шухала гэжэ тоолохо зуураа, Советскэ Союзай аха дүү партиин тус даалгабариие дүүргэхэ байгаа һаань, энэ оной эсэстэ Москвада тэрэниие зарлаха гэжэ хэлээ. Гватемалын ажалай партиин һанамжын ёһоор имагтал империализмда эсэргүү тэмсэлэй зорилгонууд уласхоорондын зүблөөнэй хаража үзэхэ зүйлдэ оруулагдаха ёһотой болоно.

Венгриин социалис, хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн, секретарь Золтан Комочин Венгриин социалис, хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй дурадхалые консультативна уулзалгада хабаадагшадай үзэмжэдэ табяа:

Уласхоорондын зүблөөндэ, тэрээндэ бэлэдхэлгэдэ хабаадалсахыень бүхы коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудые уряалан консультативна уулзалга хандаха ёһотой. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй зүбшэхэ зүйл иимэ байха ёһотой: империализмда эсэргүү тэмсэлдэ бүхы түрүү хүсэнүүдэй нягтаар жагсалга. Уласхоорондын зүблөөн энэ жэлэй эсэстэ Москвада зарлагдаха ёһотой. Энэ хадаа али бүхы талаһаань хаража үзэхэдэ, эгээн лэ таарамжатай ба зүб байна. Зүблөөндэ бэлэдхэл бүхы аха дүү партинуудай хараа бодолые анхаралда абан, эгээн лэ демократическа ёһоор хэгдэхэ ёһотой. Бүхы коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай зүблөөндэ хабаадалсалгые хангаха, бэлэдхэлэй комисси байгуулха шухала.

Канадын Коммунис партиин генеральна секретарь Уильям Каштан иигэжэ мэдүүлээ. Уласхоорондын зүблөөе мүнөө жэлдэ Москвада үнгэргэхэ, тэрээндэ бүхы коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудые уриха гээшэ зүб гэжэ Канадын делегаци тоолоно.

Даниин Коммунис партиин Центральна Комитедэй гүйсэдкомой гэшүүн, секретарь Иб Нерлюнд үгэ хэлэхэдээ, Даниин Коммунис парти уласхоорондын зүблөө зарлаха шухала гэжэ үнинэй тоолодог байгаа, тиимэһээ болото бэлэдхэлэй эхилжэ байһые һайшаана гээд тэрэ заагаа.

Алжирай коммунистнуудай түлөөлэгшэ Ларви Бухали үгэ хэлэхэдээ, коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай 1968 оной уласхоорондын зүблөөе Алжирай ёһотойл революционернүүдэй эрмэлзэлгэдэ, «гурбадахи дэлхэйн» арадуудай аша туһада таараалдаха гэжэ этигэжэ байһанаа 1960 оной зүблөөндэ хабаадалсаһан Алжирай коммунистнуудай зүгһөө элирхэйлэн мэдүүлээ. Зүблөөнэй зүбшэхэ зүйл империализмда эсэргүү тэмсэлдэ, коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай нэгэдэлдэ зорюулагдаһан байха ёһотой гэжэ хүсэжэ байһанаа тэрэ элирхэйлээ.

Мексикын Коммунис партиин Центральна Комитедэй Президиумэй гэшүүн, секретарь Мануэль Террасас иигэжэ мэдүүлээ. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын шэнэ зүблөө зарлажа үнгэргэхэ шухала гэжэ манай парти тоолоно. Уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл хангаха, шэнэ зүблөө зарлаха угаа шухала болоһые тодорхойлжо үгэһэн эрхэ нүхэсэлнүүд тухай тэрэ хэлээ.

Аргентинын Коммунис партиин Центральна Комитедэй гэшүүн Фернандо Надра 66 коммунис болон хүдэлмэришэнэй партиин хабаадажа байһан тус уулзалгын удха шанарые үгынгөө эхиндэ онсолон тэмдэглээ. Уулзалгын зорилгонуудые, тэрэнэй зүбшэн хэлсэхэ ёһотой дурадхалнуудые Надра зааһан байна. Уласхоорондын зүблөө шадаал һаа түргэнөөр зарлаха шухала гэжэ тэрэ хэлээ.

* * *

БУДАПЕШТ, мартын 4. (ТАСС). Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Будапештдэхи консультативна уулзалга нэгэ үдэрэй забһарлалга хэһэнэйнгээ һүүлээр мүнөөдэр хүдэлмэреэ үргэжэлүүлээ гээд МТИ агентство мэдээсэнэ.

...ФСОЮЗУУДАЙ XIV СЪЕЗД ХҮДЭЛМЭРЕЭ ДҮҮРГЭБЭ

...Профессиональна союзуудай ... съезд мартын 4-дэ ...дүүргэбэ.

...угаа үгэлгын дүнгүү... комиссиин түрүү... Макеев үдэрэй заседани... соносхоо. Профессиональна союзуудай Бүхэсоюзна Совет 304 гэшүүнһээ, ...даа һунгагдаа. Центральна ...лтын комисси 55 хүн... байна.

...тэсхэлэй заседани бо...

...П. Кириленко, А. Я. ...В. Подгорный, Д. С. ...А. Н. Шелепин, Ю. В. ...В. Гришин, Д. Ф. ...В. Капитонов болон ...ещевой зал соо оро... ...дууд, айлшад нэрье... ...алгаар угтаа.

...альна Союзуудай ...Центральна Соведэй ...хэл тушаа резолю... ...сэн дуугаар батал...

...ССР-эй Профессиональ... ...уставта зарим хуби... ...тухай тогтоол де... ...абаһан байна.

...Центральна Комитедтэ ...XIV съездын зүг... ...ын бэшэг эльгээхэ гэһэн дурадхал нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа.

СССР-эй Профессиональна союзуудай XIV съезд профсоюзуудай 86 миллион гэшүүнэй, манай ороной бүхы ажалшадай зүгһөө түрэл Коммунис партидаа, тэрэнэй дайшалхы штаб—ленинскэ Центральна Комитедтэ дүлэтэмэ халуун амаршалга хүргэнэ гээд амаршалгын бэшэг соо хэлэгдэнэ.

СССР-эй профсоюзуудай XIV съездэ КПСС-эй Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалгые съездын делегадууд, Профессиональна союзуудай бүхы гэшүүд угаа ехэ баясхалангай мэдэрэлтэйгээр, патриотическа дэбжэлтэтэйгээр угтаа. Советскэ профсоюзда ехэ оролдолго, саг үргэлжын дэмжэлгэ ба анхарал хандуулдагайнь, тэдэнэй революционно, дайшалхы ажалай габьяае мэдэрдэгэйнь, ажал ябуулгыень үндэрөөр сэгнэдэгэйнь түлөө Коммунис партида баатарлиг хүдэлмэришэн ангиин, колхозно тарялашадай, арадай интеллигенциин зүгһөө съезд гүнзэгы ехэ баясхалан хүргэнэ. Партиин хүтэлбэри, тэрэнэй үзэл сурталда үнэн сэхэ байлга совет профсоюзуудай түгэлдэр хүсэнэй эшэ үндэһэн, тэдэнэй шэнэ амжалтануудые туйлаха дүхэм нүхэсэл болоно.

Өөһэдтэнь партиин даалгаһан зорилгонуудые советскэ профсоюзууд нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ, тэрэнэй найдамтай түшэг тулгууринь, эдэбхитэй туһалагшань, партиин политикые үнэн сэхээр бэелүүлэгшэ, партиин Программые, КПСС-эй XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө, манай орондо коммунис общество байгуулха агууехэ хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ олониитые дайшалхы ёһоор эмхидхэгшэдынь саашадаашье байха гэжэ профсоюзуудай XIV съезд КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитедые найдуулна.

Түрүүлэгшэ А. Н. Шелепин профсоюзуудай XIV съездые хааг-даһан дээрэ соносхоо. Манай агууехэ совет Эхэ ороной аша туһада зорюулан хэдэг ажал хүдэлмэридөө шэнэ амжалта туйлахыень съездэ хабаадагшадта тэрэ хүсөө.

Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо партийна гимн «Интернационалай» аялган зэдэлээ.

(ТАСС).

ВЦСПС-эй ПЛЕНУМ

СССР-эй Профсоюзуудай XIV съезд дээрэ һунгагдаһан Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй Пленум мартын 4-дэ болоо.

Пленум ВЦСПС-эй Президиумые 27 хүнһөө һунгаа.

ВЦСПС-эй Түрүүлэгшээр Пленум **А. Н. Шелепиниие** һунгаа; ВЦСПС-эй секретарьнуудаар **В. Ф. Богатиков, И. М. Владыченко, Т. Н. Николаева, П. Т. Пименов, В. И. Прохоров, Н. Н. Романов, С. А. Шалаев** һунгагдаа.

Президиумэй гэшүүд—**В. Г. Архипов, В. А. Блюм, Б. С. Егоров, М. А. Заидов, Ш. Д. Кикнадзе, В. К. Клименко, И. И. Козлов, М. А. Колбецкая, В. И. Крестьянинов, И. Н. Макаров, Г. А. Макеев, Н. А. Недосекина, Б. Н. Пастухов, Л. И. Погребной, Б. А. Попов, В. Г. Силуянов, А. М. Субботин, Е. Т. Чередниченко, И. Ф. Шкуратов.**

* * *

Профсоюзуудай XIV съездын һунгаһан Центральна шалгалтын комиссиин заседани мүн лэ болоо. Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшээр **И. А. Новиков** һунгагдаһан байна.

(ТАСС).

...ТАБАН ЖЭЛЫЕ-БОЛЗОРҺОО УРИД!

Валентина Шойдонова Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо хонишоноор ажалладаг. Ажалдаа бэрхэ энэ эхэнэрые нютагайнь хүн зон аймагай Соведэй депутадаар һунгаһан байна.

Валентина Шойдонова мүнөө амжалтатай ажаллажа байна. Зураг дээрэ: В. Шойдонова.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ НЭГЭН

Ленинэй орденто Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй локомотив хабсаралгын цех соо хүлгөөтэй, шуугиатай. Олон тоото станогуудай абяан зэдэлнэ. Тус заводой эгээл ехэ энэ цех соо хэдэн зуун хүдэлмэришэ зон үлэр һүнигүй ажаллажа, мантан тепловоз болон электровозуудые заһажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэхээр оролдоно.

Цех соо хэдэн олон участогууд бии. Тэрэнэй тоодо мүн лэ локомотивуудай букс заһабаридаг участок оролсоно. Деталь бүхэниие найдабаритай һайнаар заһабарилхын тула хүдэлмэришэд хэды оролдоноб даа. Шадахал соогоо һайн шанартайгаар заһабарилха хэрэгтэй. Тиихын тула деталь бүхэниие сэбэрлэн тоһодожо, бүхы шүрэбүүдыень яб таб гэтэр татажа, үшөө хэды дахин тэрэнээ шалгажа үзэнэ, тэрэнэй удаа участогайнгаа мастерта харуулна. Ажалаа эрхим шанартайгаар дүүргэхэ гэжэ тэдэнэр оролдоно.

Энэ участогта хүдэлдэг слесарь Цырендоржо Ринчинов хамагһаа эртэ ажалдаа ерэнхэй, хэрэгтэй бүхы хэрэгсэлнүүдээ бэлдээд ажалаа эхилдэг юм. Хамаг шухала хэрэгсэлнүүд тар дэрэ бэлэн байхадаа, ажалайшье ябаса түргэн байна ха юм. Ушар тиимэһээ Цырендоржо хэрэгтэй болохо бүхы юумэеэ эртээнһээ бэлдэдэг. Тиимэл хадаа тэрэ халаанайнгаа даабари ходо 125—130 процент дүүргэжэ шадана.

Цырендоржо Ринчинов аяар хорин дүрбэн жэлэй туршада заводто ажаллана. Түрүүшээр хүсэ багатай паровозһоо эхилээд ехэ хүсэтэ тепловоз, электровоз заһабаридаг болоо. Олон жэлнүүд соо өөрынгөө мэргэжэл дээшэлүүлээ, дүй дүршэл олоо.

Мүнөө Цырендоржо Ринчинов хүдэлмэришэдэйнгөө дунда угаа хүндэтэй хүниинь болонхой. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэ эгээл түрүүлэн тэрээндэ олгогдоһон юм.

Хамта хүдэлдэг нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулан ажаллана. Цырендоржо Ринчинов түүхэтэ табан жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа зорюулан ажаллана. Иимэл даа миниин нүхэр Цырендоржо, ажалай түрүүшүүлэй нэгэн.

Д. ДАРМАЕВ.
ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэн.

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой дизельнэ цехэй Д. А. Гусаченкын участок хадаа завод соогоо суурхаһаар үнинэй. Эдэнэр үнгэрэгшэ жэлдэшье ехэ һайнаар хүдэлжэ, түрүү участогуудай тоодо ороһон байна. Мүнөө эндэхид табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша мастер Г. А. Гусаченко (баруун гарһаа) дизельнэ цехэй эрхим слесарь Е. Шитин хоёр.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

...МДА США-ГАЙ ХЭЖЭ БАЙҺАН ЭЗЭРХЭГ ...ТҮРИМХЭЙ ЯБУУЛГЫЕ БОЛЮУЛХА

...юзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин мэдүүлгэ

...ай Бүхэдэлхэйн Федерациин ...соведэйнгээ онсо ...ын 8-һаа 10 хүрэтэр ...хэ байна. Вьетнам ...дэлхэйн ажалшадай ба ...һанал нэгэдэлгые ...лэхэ; американ им... ...зэбсэгтэ эзэрхэг ...ябуулгые бүри шангаар ...шааха нэгэ асуудал ...табигдаха байна. ...офсоюзуудай Бүхэдэлхэйн мэдүүлгэ соо хэ... ...ба дариин корреспон... ...уулагдажа, «Труд» ...мартын 4-дэ боло... ...ференци дээрэ ВФП-гэй ...секретарь Луи Сайян тус ...

...тоһон сагһаа хойшо ...Бүхэдэлхэйн Федерациин соведэйнгээ онсо ...ээ зарлажа байна.

Энэ сесси ВФП-гэй уставай ёһоор, профсоюзуудай бүхэдэлхэйн конгресстэй адли эрхэ түлөөлэлгэтэй юм гээд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

Бүхы дэлхэйн, тэрэ тоодо США-гай эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй хэдэг эрилтэнүүдэй ёһоор, Вьетнамай газар дээрэ американ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулгые болюулха шухала гээд документ соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

Вьетнам арадтай дэлхэйн хүдэлмэришэдэй һанал нэгэдэлые бүри үрэ ехэтэй, үргэн далайсатай болгохын тулада бүхэдэлхэйн профсоюзна хүдэлөөнэй шэнэ хүсэнүүдые генеральна соведэй онсо сесси бодхоон жагсааха гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ байна.

(ТАСС).

ЭРИД ШАНГА БУРУУШААЛГА

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын ното

США-һаа Москвада байдаг посольстводо мартын 4-дэ СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство иимэ удхатай ното барюулаа:

«Вашингтондохи советскэ посольстводо эсэргүүгээр энэ оной февралиин 29-нэй һүни шэнэ гэмтэ аашын гаргагдаһантай дашарамдуулан, Американ Холбоото Штадуудай правительствада Совет Социалис Республиканууда Союзай Гадаадын хэрэгүүдэй министерство Советскэ правительствын даалгабаряар эрид шанга буруушаалга мэдүүлнэ.

Советскэ талаһаа нэгэтэ бэшэ һануулгануудай хэгдэбэшье, совет эмхи зургаануудай ба тэдэнэй хүдэлмэрилэгшэдэй аюулгүй байдал хангаха талаар американ засагаархид шухала хэмжээ абаагүй гэжэ СССР-эй дипломатическа түлөөлэлгын зургаанда эсэргүүгээр хэгдэһэн эдэ шэнэ бандит ёһоной ябуулганууд гэршэлжэ үгэнэ.

Американ засагаархидай иимэ ябадалые хариин түлөөлэлгын зургаануудай ойроо хүргэшэгүй байлгые сахиха, тэдэнэй өөһэдынгөө үүргые дүүргэхэдэнь таарамжатай эрхэ байдал бии болгохо асуудалнуудаар США-гай правительствын харюусалгагүйгөөр хандаһан ябадал гэхэһээ ондоогоор сэгнэхын аргагүй.

Уласхоорондын бүтэдэндэ мэдэрэгдэһэн ёһо журамые, советскэ посольствын, тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэдэй аюулгүй байдалые хангаха өөрынгөө сэхэ үялгые саашадаа хэрэгсээхэгүй болоо һаань, тэрээнһээ США-дэ балайл тиимэ таарамжатай бэшэ хойшолондо хүргэжэ болохо гэжэ США-гай правительствада элитэ байха ёһотой.

СССР-эй посольствын, США-дахи бусад совет эмхи зургаануудай, тэдэнэй хүдэлмэрилэгшэдэй аюулгүй байха, һаадгүйгөөр хүдэлмэрилхэ эрхэ байдал хүсэд найдамтайгаар хангахаар хэмжээнүүдые США-гай правительствын дары абахыень Гадаадын хэрэгүүдэй министерство баадхана. Тэрэшэлэн СССР-эй посольстводо эсэргүүтээр гэмтэ ябуулгануудые хэгшэдые шангаар хэһээхэ эрилтэ хэнэ».

ВАРШАВСКА ДОГОВОРТО ХАБААДАДАГ ГҮРЭНҮҮДЭЙ ПОЛИТИЧЕСКЭ КОНСУЛЬТАТИВНА КОМИТЕДЭЙ ЗҮБЛӨӨНДЭ ХАБААДАХАА СОВЕТСКЭ ДЕЛЕГАЦИ СОФИ ОРОХОЁО МОРДОВО

Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй политическэ консультативна комитедэй зүблөөндэ хабаадахын тулада Софи орохоёо советскэ делегаци мартын 4-дэ мордобо. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев (делегациие толгойлогшо), СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын нэгэдэхи орлогшо К. В. Русаков гэгшэдһээ делегаци бүридэнэ.

Тэрэшэлэн, СССР-һээ Болгариин Арадай Республикада байдаг элшэн сайд А. М. Пузанов делегациин составта оролсоно.

(ТАСС).

Эрхим шубуушад

Иван Москвитинай хүтэлбэрилдэг шубуунай фермынхид үнгэрһэн январь һарада 113539 нугаһанай үндэгэ гүрэндөө тушаажа, түсэб даабаряа үлүүлэн дүүргээ. Энэ фермын түрүү шубуушад С. В. Филонова, Н. П. Кузнецова, М. И. Пыльникова гэгшэд даажа абаһан 1240 нугаһанһаа үдэр бүри 1130—1150 үндэгэ суглуулдаг юм. Мүнөө жэлэй хугасаа соо эндэхи шубуушад 1.200 мянган нугаһанай үндэгэ абажа, гүрэндөө тушаахаар хараалланхай. Истоминой фермынхид февраль һарын түрүүшын 15 хоногто 8880 үндэгэ тушаагаа.

А. БУСУРМАНОВ.
Кабанскын совхоз.

Экономико шүдалха клуб № 5

АЖАХЫНУУДЫЕ АШАГ ОЛЗОТОЙ БОЛГОХО АРГА БИИ

Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа КПСС-эй ЦК-гай сентябриин, мартын Пленумүүдэй удаа промышленность болон хүдөө ажахыда экономическа үрэ дүнгүүд шиидхэхы удха шанартай боложо байна. Тэрэ тоодо ажахынуудаа ашаг олзотой болгохо гээшэ шухалада тоологдоно. Юуб гэхэдэ, ажахынуудай ашаг олзотой гараһанайнь лэ зэргээр тэндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй шадабари сэгнэгдэхэ байна бшуу.

Мүнөө үедэ предприятинуудай ашаг олзотой гараашыень хоёр ондоогоор тоолодог. Нэн түрүүн бүхы сэбэр олзыень 100-да үсхөөд, худалдагдаһан продукциин өөрынь үнэ сэндэ хубаана. Тиигэжэ ашаг олзотоһонинь процентээр гаргахадаа нимэ формуло баримталдаг:

$Э/\% = \frac{P \times 100}{Z}$, эндэ Р—гээшэнь продукци худалдаһанһаа абтаһан олзо, Z—худалдаһан продукциинь өөрынь үнэ сэн бүхыдөө.

Хоёрдохинь яажа тоологдодог бэ гэхэдэ, бүхы абтаһан олзоёо 100-да үсхөөд, үйлэдбэриин фондын (гол ба эрьесын) жэлэй дунда зэргын үнэ сэндэ хубаана. Тинхэдээ нимэ формулоор гаргана:

$Э/\% = \frac{P \times 100}{Ф}$, эндэ Ф—гээшэнь үйлэдбэриин гол ба эрьесын фонднуудай жэл соохи дунда зэргын үнэ сэн.

Түрүүшынхеэр тоолоходо, продукци абалгада гараһан гаргашань хэр харюулагдааб гэжэ харуулна. Хоёрдохинь—ашаг олзо абтаһыень элишэлхын хажуугаар, үйлэдбэриин фонднууд хэр һайнаар хэрэглэгдэнэб гэжэ тодорхойлогдоно бшуу.

Ажахын олзотолгонь түбхын түрүүндэ сэбэр олзын хэмжээнһээ болоно. Хайшан гээд сэбэр олзонь тоологдоноб? Тэрэниие гаргахын тула бүхы худалдагдаһан продукциһаа абтаһан мүнгэнһөө тэрэ продукциин өөрынь үнэ сэнгые хаһажархидаг. Хэрбээ продукци худалдахада ехэ мүнгэн ороо һаа, тэрэ ажахы ехээр олзотоһондо тоологдоно. Мүнөө үе сагта промышленна, хүдөө ажахын болон бусад предприятинууд шадаал һаа ехээр олзотожо гарахаа хүсэнэ бшуу.

Республикымнай колхозууд ажахыгаа олзотойгоор эрхилхэ талаар зарим тэды алхам хээд байна. 1965 ондо олзотолгонь 40 процент, 1966 ондо—43,5 процент болоһон байна. Совхозуудые абаад үзэхэдэ, тэдэнэрэй дунда гарзатаһан ажахынууд үшөөл олон. 1965 ондо бүхы 40 совхозой аяар 32-ынь, 1966 ондо—21-ниинь, 1967 ондо—33-нь гарзаташоо.

Ажахынуудаа ехээр олзотуулхын тула продукци худалдалгаһаа ехэ мүнгэ олохо гэжэ оролдохо шухала. Энэнь абтаһан продукциин хэмжээнһээ, худалдаанайнь сэнгһээ болохо.

Жэшээнь, республикын совхозууд 1966 ондо нооһоёо гүрэндэ дунда зэргээр центнерэй 382 түхэригөөр худалдаа һэн. Тиин зарим совхозуудай худалдаһан нооһонойнь сэн 320-һоо 430 түхэригтэ хүрөө. Республикын дунда зэргын худалдаанай сэнгһээ доогуур Баргажанай аймагай совхозууд нооһоёо худалдаа. Тэрэ тоодо Аргатын совхоз пёдондо нооһоёо центнерэй 326 түхэригөөр худалдаһан байха юм. Худалдаанай сэнгэй доогуур байһан дээрэһээ совхозуудай хахадынь тооной нооһо тушаалгаһаа гарзаташаһан.

Олонхи совхозууд гүрэндэ хонинной мяха тушаалгаһаа гарзатана. Юрэнхыдөө центнер мяханай (амидын шэгнүүрээр) 60—65 түхэриг байхада, үнэлэр газарайхида тоологдолог ажахынуудта тэрэнь 110—115 түхэригтэ хүрэдэг һэн.

Коммунис партимнай, Советскэ правительство Буряад ороидо хонин үсхэбэрилгые урмашуулха хэмжээнүүдые бэелүүлжэ байна. 1968 оной январиин 1-һээ республикымнай ажахынууд бүхыдөө үнэлэр газарайхида тоологдожо, хониной мяханай сэн 100 процент, нооһоной сэн 5—12 процент нэмээбэ. Энэ анхарал хайрада харюу болгон, республикымнай колхоз, совхозуудай ажалшад хонин ажалаа ашаг олзо ехэтэй һалбари болгохо байһаниинь дамжаггүй.

Гахайн мяханай худалдаанай сэн баһал адли бэшэ. Республика дотороо центнер мяханай 126 түхэригтэ байхада, зарим ажахынуудта тэрэнь 110 түхэриг, нүгөөдүүлдэнь—130—140 түхэриг байха юм.

Мяханай худалдаанай сэнгэй нимэ ондо ондоо байһаниинь имагтал продукциин шанарһаа, жэлэй ямар сагта тушааһанһаань болоно. Жэшээнь, Хяагтын, Погранична совхозуудта тушааһан мяханайнь шанар адлирхуу байгаа. Зүгөөр Погранична совхоз бүхы тушааһан мяханайнгаа 71 процентыень декабрьһаа июль хүрэтэр гэхэ гү, али мяханай сэнгэй дээгүүр байха үедэ тушаажа шадаа бшуу. Тиин Хяагтын совхозойхид энэ үедэ мяханайнгаа 52 процентые худалдаһан. Энээн дээрэһээ Погранична совхозой худалдаһан мяханай сэн нүгөөдүүлһээ центнерэй аяар 7 түхэригөөр ехэ байшоо.

Ехээр олзотожо гарахын тула продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха хэрэгтэй. Энэ тон шухала удха шанартай гээшэ. Продукциин өөрынь үнэ сэн яажа хямдаруулха тушаа уриид толилгодоһон материалнууд дотор хэлэгдээ һэн. Тиигэбэшье эндэ хэдэн үгэ хэлэлтэй.

Хүдөө ажахын продукци бүхэнэй өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха онол аргань онсо илгаатай байха юм. Теэд ямаршье продукци абахада ажалай түлөөһэн бүхы гаргашынь 25—30 процент гү, али бүри дээшэншье байдаг. Тиимэһээ энэ гаргашые хороохо гээшэ ехэ нүлөөтэй. Мал ажалда абаад үзэхэдэ, үбһэ тэжээлдэ горитой мүнгэ зөөри ошоно, тэрэнь бүхы гаргашын хахадһаа ехые эзэлдэг. Энэ ушарта фермэ, бригадануудые ажахын тоосоондо оруулхада ехэ туһатай.

Эндэ Погранична совхозой Хяагтын адагай, Хяагтын совхозой Хираанай адагай гахайн фермэнүүдэй хүдэлмэриин дүн хаража үзэе. Эдэ фермэнүүдтэ 20—20 хүн хүдэлдэг. Гахайньшье тоо адлирхуу. Зүгөөр жэлэйнь дүн хоёр ондоо. Хяагтын совхозой фермэ 20 мянгаад түхэригөөр гарзатажа гараа, нүгөөдэнь 16 мянган түхэриг олзотой байшоо.

Иимэ хоёр ондоо дүнгүүдэй гол шалтагааниинь юун бэ гэхэдэ, продукциинь өөрынь үнэ сэн адли бэшэ байба. Хяагтын адагай фермэдэ 1 центнер мяханай өөрынь үнэ сэнгэй 119 түхэриг болоходо, нүгөөдэнь—149 түхэригтэ хүрөө. Энэ хоёр фермэдэ тэжээлынгые адлирхуу, зүгөөр ажалайнь эмхидхэл, түлөөһэн, оньһожоруулгань ехэ илгаатай.

Погранична совхозой фермэ ажахын тоосоондо оруулагдажа, гахайшадые урмашуулха хэмжээнүүд бэелүүлэгдэнэ, тэдэндэ зохидоор ажаллаха арга олгогдонхой. Энэ фермэдэ гахайшадай ажалайнь түлөөһэн нүгөөдэһөөнь 40—50 процент дээгүүр. Тус фермын хүдэлмэришэн бүхэндэ 7800 түхэригэй үйлэдбэриин фонд хүртэбэл, нүгөөдэдэнь—2460 түхэриг. Ажалаа зохидоор эмхидхэжэ шадаһанай ашаар Погранична совхозойхид нүгөөдүүлдээ орходоо хоёр дахин ехэ гахайн мяха тушаагаа.

Ажахынуудай хэр олзотой байһые хоёрдохи янзаар гэхэ гү, али бүхы олзыень үйлэдбэриин фондdo хубааха арга мүнөө дээрээ тиимэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэгүй. Тэрэнэй һай мүүень мэдэхын тула ажахынуудай дүнгүүдые хоорондонь жэшээжэ үзэхэ болоно. Ажахынуудай олзотоһые нимэ аргаар тооложо гаргахада, 1966 ондо республикын колхозуудай олзотоһониинь 12,6 процент байгаа. Колхозуудай олзотоһониинь 0-һоо 30 процент хүрөө һэн.

Ажахынуудай хэр зэргээр олзотожо гараһыень тодорхойлхо тон шухала. Хэрбээ продукци худалдалгаһаа ороһон мүнгэниинь продукци абалгада ошоһон гаргашаһаа ехэ байбал, тэрэ ажахые олзотой гараа гэжэ тоолодог. Теэд энээгээр хизаарлахаар ха гү? Орлонь гаргашаһаа ехэ байгаал һаа болоо гээшэ гү? Колхоз, совхозуудта хэды процентээр олзотобол һайн гээшэб? Эдэ асуудалнууд орёо бэрхэнүүд, сэхэ харюу үгэхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, ажахынуудай гол ба эрьесын фонднууд адли бэшэ, олзо доходой хубаари ондо ондоо байдаг. Колхозууд сэбэр олзоёо хэрэглэжэ, үйлэдбэрээ үргэдхэдэг, колхозниггуудай культурна, ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангадаг байха юм. Ажахын тоосоондо хүсэдөөр ороходоо совхозууд баһал сэбэр олзоороо эдэ хэрэгсэлнүүдээ хангаха ушартай. Тоолоод үзэхэдэ, колхозууд 40—50 процентээр олзотобол, үйлэдбэрээ зохидоор үргэдхэхэ, колхозойнгоо гэшүүдэй культурна болон материальна эрилтэнүүдые һайнаар хангажа шадаха гэжэ тодорхойлогдонхой.

Ажахы бүхэн олзоёо арьбадхаха өөрын арга боломжотой байха юм. Тэрэнээ хүсэдөөр хэрэглэхэдэ ажахыдашье, гүрэндэшье ашатай туһатай байһаниинь элитэ.

Б. АЮШЕЕВ,
Буряадай хүдөө ажахын институдай доцент, экономическа эрдэмэй кандидат.

УРАН ГАРТАН ТҮРҮҮЛНЭ

Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинат ганса республикымнай бэшэ, харин Эхэ ороной зүүн зүгэй хүсэ ехэтэй предприяти болохо юм. Эндэ хэгдэһэн консервэ, колбаса, элдэб хоолой ондоошье зүйлнүүд олон область, хизаар эльгээгдэжэл байдаг. Энээнһээ гадна, мяханай комбинат арад зоной хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилнэ. Шубуунай үлөөр подушка, гэр байраа уран гоёхоноор шэмэглэхэ элдэбын үнгэтэй сэсэгүүд, үһэнэй һам гэхэ мэтэ хэгдэнэ.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилдэг хоёр цех эндэ бии. Подушка хэдэг цехэй бригадир Нина Федоровна Вставскаятай хамта уужам һаруул таһаг соо һуунабди. Тэрэ цехэйнгээ коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэһые гэршэлһэн хүрин улаан гадартай диплом намда омогорхолтойгоор харуулна. Дэлбэрэя холо үлүүлэн дүүргэдэг эрхим һайн шанартай продукци үйлэдбэрилдэг, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха талаар һайн үрэ дүн түйлаһан, социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн энэ цех Совет засагай 50 жэлэй нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм.

— Хэдэн олон ажалша дорюун басагадай нэгэ һанал бодолтойгоор хүдэлжэ түйлаһан ажалай үрэ дүн энэл даа,—гэжэ бригадир Нина Федоровна хөөрэнэ.

Цехэй ажал оньһожоруулагдажа байна. Тиимэһээ хүдэлмэришэдтэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал олгогдоо. Теэд хүдэлмэришэ басагад үйлэдбэрээ нарижуулан һайжаруулха талаар олон юумэ хэнэ, үнэтэ дурадхал нэбтэрүүлнэ. Угаагдан сэбэрлэгдэһэн шубуунай үлэ һая болотор цистернэһээ гар хэрэгсэлээр удхагдажа гаргагдадаг байгаа. Энэ ажал нилээдгүй хүнлэ, нобшошье һэн. Хүдэлмэришэ габшагай басагад али бүхы арга бэдэрэн оложо, мастер Александра Георгиевна түрүүтэйгээр шэнэ оньһон техникэ нэбтэрүүлээ һэн.

Угаагдаһан нойтон ноохо цистернэ сооһоо гаргахадаа, урдань эгээл нэгэ час хэрэгтэй болодог һэн. Харин мүнөө нэгэ хэдыхэн минутын туршада энэ ажал бүтээгдэнэ. Энээнэй ашаар жэл соо 1250 түхэриг мүнгэ алмадаг болобо.

Энэ цех соо уужам, һаруулшье. Элдэбын олон станогууд нэерэн түерэн хүдэлнэ. Шубуунай үлэ сэбэрлэн илгадаг машина цехэй дунда тодхоотой. Хүдэлмэрилэгшэ Галина Хаустовагай кнопко даран сасуу, машинашье хүдэлжэ, угаагдан сэбэрлэгдэһэн шубуунай ноохоной бутаран илгархань элихэнээр харагдаха юм.

Нэгэдэхи, хоёрдохи сортын ноохон подушка хэдэг участогта сэхэ эльгээгдэнэ, гурбадахи сортын ноохон тусхай электродробилка соо хэршэгдэжэ, яһала жэжэ, зөөлэхэн болоод гаргагдана. Тэрэнэй һүүлээр одоошье подушкын участогта ошоно.

Хүдэлмэришэ басагад нэгэ халаан соогоо 500 подушка хэхэ даабаряа холо 40—50 подушкаар үлүүлэн дүүргэнэ. Иигэжэ январь һарынгаа даабариһаа галуур эрхим һайн шанартай 350 подушка гүрэндөө тушаагаа. Эдэнэй гараар бүтээгдэһэн продукци Ленинград городто һаяхан үнгэргэгдэһэн выставкэдэ табигдажа, үнэлэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн юм.

Комбинадһаа эд бараа абаха захил оронойомнай олон городуудһаа ерэжэл байдаг. Москваһаа абтаһан нэгэ шуха... шаг дүүргэгдээ. ... һэн «Интурист» ... 1000. Сочидо ... санаторидо 1500 ... гээгдээ.

Жэл ерэхэ бүри ... байра байдал, ... һайжарна. Ушар ... зоной үргэнөөр ... бараа элбэгээр үйл... шухала болоно.

Гол продукци... гарадаг үлэгдэл ... зүйлнүүдые бүтээх... бинадта 1961 он... нээгдээ һэн. Бого... соо энэ цехэй хүд... ехэ амжалта түйла... Өөрынгөө нүхэдэй ... хим ажалаараа ша... Чиркова, Лида Ме... Калашникова гэгш... рэгүүдые дээрэ со... мунис ажалай кол... зэргэдэ хүртэһэн ... жэлэйнгээ хоёрдох... риһаа галуур 7800 ... һэн юм. Гадна 22... алмалта хэгдээ.

К. ЖА...

«ҺҮХЭ ДАЛАЙТАР ГОЗУУЛИ АМАРДАГ»

..Энээхэн нүхэн дээрэһээ хамаг юумэниинь шалтагаална хаш! Намаржаанай фермын үнеэдтэ гурба-дүрбэн модоной газарһаа силос зөөгдэжэ байна. Үглөөнэй юһэн сагта гараһан һаалишаа үдын хойно бусадаг. Теэд юун болоноб? Нүхэн соо хүрэшэһэн силосые һүхөөр сабшана, гараагаа асадана. Тиигэһээр байтарнь бүхэли үдэр үнгэршэнэ ха юм.

«һүхэ далайтар гозуули амардаг» гэжэ хэлсэгшэ. Намаржаанай фермэдэ нимэрхүү байдал үзэгдэнэ гэхэдэ алдуу болохогүй. Тайлбарилаябди. Үдэр бүхэн һаалишад һүхэеэ бариад, аяар хэдэн модоной газарта силос малтахаяа гарана.

— Яаһан урагшагүй байдал гээшэб,—гээд эндэхи һаалишадай хөөрэлдэдэг зүбтэй. Үнеэдэй эгээл туғаллажа, һү ехээр һаагдажа байха хаһада муугаар эдеэлүүлэгдэжэ, үдэртөө хоёр дахин һаагдадаг болоод байхадань, саашадаа юун үзэгдэгшэ ааб! һаалинь доошолно, үнеэд һүеэ татажа хорооно бэшэ гү? һанахада ехэлье орёо тоонууд бодогдохогүй байха. Үнеэдые һайнаар эдеэлүүлээд гурба дахин һаабал, хоёр һаагдаһанда орходоо адагынь үнеэн бүриһөө 2—3 килограммаар ехэ һүн абтаха байха. Тиигээд энэ гуримаа алдажа, фермэнь бүхыдөө хэдэн зуугаад килограмм һү багаар һаадаг болоо бэзэ.

Намаржаанай фермын һаалишадай силосэй нүхэн дээрэ ошоод һүхэеэ далайлсажа, ажалайнгаа үдэр баража байхада, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой главна зоотехник нүхэр Дарбаков һанаагаа амархан һууна гү? Гайхалтай. һаалишадай ажал хүнгэлхэ тухай гү, али ондоо туһаламжа хүргэхэ тухай үшөө хэн бодолсохо гээшэб? Магад Шулуутын отделениие эрхилэгшэ фермэдэ дүтэ байдагаараа хэмжээ абаха аалам! Отделенидэ 3—4 трактор бии. Хамтын хүсөөр воскресник үнгэргэжэ, фермынхидтэ туһалха арга байна. Энээниие бодожо ядаа һаань, колхозой «ноёдто» һануулха саг ерээ гэжэ дуулгалтай.

Д. ЯНДАНОВ.

Түнхэн.

Киргизэй ССР. Кантска районой Октябрьска тосхондо трикотажна шэнэ фабрика ашаглалгада үгтэбэ. Энэ фабрикын цехүүд соо мүнөө үеын түгэс һайн, орёо оньһон техникэ табяатай.

Иигэжэ энэ тосхонойхид нэхэгдэһэн хубсаһа элбэг дэлбэгээр худалдан абаха дүүрэн арга боломжотой болоо. Зураг дээрэ: нэхэлгын цех соо. Урда тээнь—Галина Шарифулина.

ТАСС-ай фото.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

ГАЗЕТЭ—ҺААЛИША... МҮРЫСӨӨ ҮҮСХЭ...

Сагаан эдеэ дэлгэрүүлхэ, һаба һуулга салтидуулха... Эдэ үгэнүүд жэлэй дүрбэн сагта удхаяа зааһшье гээдэггүй. Тиимэһээ үдэр бүриин анхарал доро холо байха ёһотой асуудал болоно бшуу. Энэ асуудал амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон үргэн ниитэ малшадтай нэгэн хамта аймагай газетэнүүд ехэ хубитаяа оруулха үүргэтэй.

һү һаалиин фермэ, гүүртэнүүдэй коллективүүдэй, һаалишадай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөө, тэдэнэй абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтые үргэнөөр харуулха, түрүүшүүлэй дүй дуршал, шэнэ онол аргануудые үйлэдбэридэ далайса ехэтэйгээр нэбтэрүүлхэ гэхэ мэтын асуудалнуудые газетэнүүд саг үргэлжэ өөрынгөө хуудаһануудай дээрэ толилжо байха ушартай болоно. Гадна һү һаалга дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ушардаг дутуу дундануудые, алдуу эндүүнүүдые элирхэйлэн, шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ гээшэ баһал угаа удхатай зүйл.

Энэ талаар Кабанскын аймагай «Байкальские огни» газетын ажал ябуулгые шэнжэлэн үзэхэдэ, халан абамаар туһатай зүйлнүүд яһала олон гэжэ тэмдэглэмээр. Хэнэйшье мэдэһээр, Кабанскын аймагай совхозууд нёлондо һү һаалга, гүрэндэ тэрэниие тушаалга дээрэ горитойхон амжалта түйлажа шадаһан байна. Тэрэ амжалтаараа заашье һанаатаа амараагүй, харин эндэхи һаалишад табан жэлэй гурбадахи жэлдэ үшөө һайнаар хүдэлхэ, һү абалгые бүри дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэһэн байха юм. Тэрэ эрмэлзэлынь аймагай хүдөөгэй ажалшадай абаһан социалис уялга дотор тодорхойгоор бэшэгдэнхэй.

«Бүхы аймагаараа үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2500 килограмм һү һаажа, һү абалгые 158 мянган центнертэ хүргэхэ, гүрэндөө 125 мянган центнерынь тушааха. Тиигэжэ 1968 оной түсэб дээрэ 24,3 мянган центнер һүн нэмэжэ худалдагдаха болоно. Энээнэй ашаар һү абаха, гүрэндэ худалдаха талаар 1970 ондо бэелүүлхээр хэрээлһэн зорилгоёо 1968 оной эсэстэ хүсэлдүүлхэ байнабди» гэжэ тэрэ уялга дотор хэлэгдэнэ. Энэ уялгын ёһоор болохоор, кабанскынхид үнеэн бүриһөө һү һаалтые нэгэ жэлэй туршада 440 шахуу килограммаар ехэ болгохо зорилго табяад байна бшуу.

һаалишадай иимэ харюусалгатай уялга абаад байхада аймагай газетын үүргэ мүн лэ дээшэлнэ бшуу. Тиигээдшье «Байкальские огни» газетэ аймагай малшадай шэнэ уялга абалтада үниинэй бэлдэжэ захалһан байна. Бүри үбэлжэлгын хаһын эхилхэһээ захалан, «Малай үбэлжэлгые шалгая» гэһэн ниитэ гаршаг доро номерһоо номерто корреспонденцинүүдые толилжо байгаа. Сэхэ фермэ, гүүртэ дээрэ ошожо, тэндэхи байдал шалгажа үзэһэнэй һүүлээр бэшэгдэһэн материалнуудай баримтань бардам, удхань хурса байха юм. Тэдэ бэшэһэн зүйлнүүдынь ашатуһатайшье байһан.

Ноябриин 18-най номерто толилогдоһон «Үбэлэй хүйтэнэй эрилтэ шанга!» гэһэн түрүү бэшэг дотор һү һаалиие үбэлэй һаранууд та эрид дээшэлүүлхэ арга боломжонууд тодорхойгоор заагдаһан байна. Тиихэтэеэ хамта һаалишадай урдахи шэнэ зорилгонуудые зүбөөр элирхэйлэн харуулжа үгөө. Гадна газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэд һаалишадай мүрысөөнэй дүн ниитын анхарал татамаар түнхаглажа шадана. һара бүриин дүнгые газетын дотор хоёр нюур дээрэ дэлгэрэнгыгээр толилхоо, һаалишан бүхэнэй ажалай үрэ дүн, аймагай ... фермэнүүдэй хоо... мүрысөөнэй дүн ... гөөр абаһан КПСС-... аймгүйсэдкомой ... малшадай дүрэ-зу... лишан тухай зур... тор шадамараар ...

Үнэхөөрөөшье ... магай совхозууд... гаан эдеэ улам ... лөө нилээд орол... рүү зоримгойгоор ... рэгшэ жэлдэ аймаг... риһөө 2062 килог... хоёр мянганһаа ... шаад аяар 116 ... горитой алхам ... Энээнтэй дашара... газетэ түрүү һаа... дэнэй ажал хэра... рягүй хөөрэжэ ... но.

Январь һарын ... нуудай нэгэндэ а... түрүүлэн 3 мян... жалтатайгаар гата... совхозой һаалиша... Аверина өөрынго... шаа анхарал та... үгэһэн байна. Тэ... Мало-Колесовско ... шад энэ жэлдэ ... бүриһөө адаг 280... хабли гэһэн уял...

һүүлэй үедэ һ... гүрэндэ элбэгээр ... гоор һаалишадай ... мүрысөөе һайнаар ... сэжэ. «Үнеэн бүр... һү һаахын түлөө... зетэ дээрээ дэл... ниитэ уряа-гарш... һайн юумэн тухай... Малшадай байдал... ушарһан дутагда... эрилтэ хэрэглэм... харуулха зорилго... материалнууд то... лаа.

Шэнэ жэлэй ... дүнгэй гаргагда... гай хүдөө ажах... управлениин нача... нүхэр Зайцевта ... Даб дээрэхи зари... тухай дурдаха зүй... дутуу дунданууд ... дэглэбэ. Тэрэнь ... түрүүшын үдэрө... бахархаад, дутаг... лаад һууха боло... юм даа. Тиигэ... Оймуорой совхозу... наһанда хүрэм... фермэнүүдынь һ... шоншье оруулжа... Тиимэһээ энэ ... ушардаг дутуу д... соонь усадхахы... дары абахые па... цинуудта һануул... той гэжэ һанаг...

Тэрээнтэй даш... ралиин 15-ай но... халуун анхарал... һэн түрүү бэшэ... үеын гол шухал... тэрээн дотор то... ниинь зүбтэй. ... һаалишадай дүн... циалис мүрысөө... газетын али бүхы... рэглэн харуулха... шэл жэшээ боло... тэмдэглэхэ шухал...

Газетын хүда... тагдалтгүй гэжэ ... гүйбди. Хэрбээ ... ябуулдаг хүдэлм... тухай хөөрэһэн ... дагшадай үгэнүү... дуршал тухай хө... гэжэлтэдэй зүб... толилонтуу байд... шье һонин байх... һаалишад, ухэр... тэ үгэ тон хомо... тухай газетын ... мэрилэгшэд саа... зэ гэжэ һанаг...

Хабарай тарилгада бэлэн гүт?

УРАГШАГҮЙ ХЭРЭГҮҮД

Таряашад, механизаторнуудай ажалайнь этээн харюусалгатай хаһа—хабарай тарилга үнгэргэхэ үдэр бүри ойртобо. Тиимэһээ машина, техникэеэ саг болзортонь заһабарилжа, хабарайнгаа тарилгые түргэн сагта үнгэргэхын түлөө аймагай зарим ажахынуудай механизаторнууд оролдосотой һайнаар ажаллана.

Тиигэбэшье Анаагай совхозойхид энэ хүдэлмэреэ урагшатайгаар үнгэргэнэ гэхын аргагүй. Энэ ажахыда һүүлшын мэдээнэй ёһоор, бии байгаа 81 тракторайчь оройлоол 25-ниинь заһабарилагдаа. Мүн сеялкэ болон газар эдлүүрилхэ бусад машинануудайнь арай хахадынь заһабарида ороһон. Нобшорһон байдалайнь дутагдалнууд гэхэдэ, таатай зохид дулаалагдаһан заһабарилгын мастерскойгүй байшоо.

Механизаторнууд олонхи машинануудаа газаа, шанга хүйтэндэ заһабарилха баатай болоно. Иимэ хүшэр байдалда ажалладаг механизаторнуудайнгаа ажал хүдэлмэриие али болохоор хүнгэдхэхын тула саг дарыдань хэмжээ абадаггүйнь гайхалтай.

Мүнөө хоёрдохи отделениинхид 8 сеялкэһээ гурбые, 5 анзаһанһаа нэгыень заһабарилаа. Харин гурбадахи отделениинхид мүнөөшье болотор машина, техникэеэ заһабарилжа эхилээдүй байһаар. Эндэхи совхозой отделениие эрхилэгшэ, тракторно-таряан ажалай бригадын бригадирнууд:

— Запасной частьнууд үгы, трактор, машина заһабарилха дуршалтай механизаторнууд дуталдана,—гэһэн шалтаг барижа, байдалаа сагааруулхые оролдоно. Зүгөөр гансахан Анаагада тоолохо болоо һаа, 30-аад механизаторнууд өөрынгөө мэргэжэлээр хүдэлдэггүй, ондоо ажалда ябана. Гадна совхозой хүтэлбэрилэгшэд жэл бүри арбаад залуу хүбүүд, басагадые механизаторай һургуулида эльгээдэг. Теэд тэдэнэрынь һургууляа дүүргээд, тогтожо хүдэлнэгүй. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, энэ совхоздо тракторно-таряан ажалай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэлгэдэ багаар анхарал хандуулагдана.

Хоёрдохёор, үрэһэ хүрэнгэ бэлэдхэлгэ тушаа хэлэхэ болоо һаа, баһал бирагүйшэг байдал үзэгдэнэ. Гол түлэб таригдаха ургамалнуудынь — шэниисэ, обёос болон ярсын үрэһэ хүрэнгын муугаар сэбэрлэгдэһэнһээ боложо, шииггэтэй нойтон. Мүн зарим үрэһэнэйнь ороолһон газаа саһанда дарууламхай хэбтэнэ. Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудаа эртэнһээ бодомжолжо усадхаагүй һаань, тарилгаяа хэхэдэнь хойшо татаха болоно бшуу.

Г. МИХАЙЛОВ.

Хори.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАИ

Таджигай ССР. Дунда-Азиин наран шангаар шаража, хабарай амисхаал колхоз, совхозуудай поли дээгүүр үзэгдөө. Свекло болон люцернэ тарилга дүүрэхэ дүтэлбэ.

Энэ жэлдэ Вахшска районой «Коммунизм» колхоздо 240 гектар газарта люцернэ таригдаха юм. Зураг дээрэ (зүүн гарһаа): Социалис ажалай Герой, колхозой главна агроном С. Крейдик, бригадир Б. Тошматов, механик Б. Холмирзоев гэгшэд тарилгын шанарые шалгажа байна.

ТАСС-ай фото.

ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ЭДИ ШЭДИ

УРДА САГАЙ НЮУСА

Арктикада эртэ урда сагай хүн ажаһуудаг байгаа ха. Новосибирскэ аралнууд дээрэ эртэ урда сагай (неолит) хүнэй байра олдоо. Мамонтын һөөгоор уран сэбэрээр хэһэн һүхэ, зүүн, годлиин хурса үзүүр, яһаар хэһэн зүйл гэхэ мэтые полярнигууд тэндэһээ олоһон байна.

ШУХАГ ШУЛУУН

Далайн нюрууһаа гурба мянга үлүүтэй метр үндэртэ, Алайска хада уулануудта таджик геолог Вахид Дусматов дэлхэй дээрэ тон шухаг нептунит гэжэ минерал олоо. Тэрэ хадаа натрий, калий, марганец, түмэр, титан болон бусад химическэ элементнүүдһээ бүридэнэ.

ГАР БЭШЭГҮҮД

Зүүн зүгэй түүхэшэд Андрей Бертелье, Мамадвафо Бакоев гэгшэд Памирай хүртэшэгүй газаар холын сэлеэнүүдтэ хүрэжэ, эртэ урда сагай гар бэшэгүүдые олоһон байна. Эдэ бэшэгүүд X зуун жэлһээ мүнөөнэй зуун жэл хүрэтэрхи хугасаае түүхэлнэ.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ

УНШАГТЫ:

- ❋ Шэнэ машинанууд.
- ☐ Урид мэдэдэг түхеэрэлгэ.
- ❋ ВДНХ-гай павильондо
- ☐ Элдэб һонин.

«МАКСИ» ГҮ, АЛИ «МИНИ» ГҮ

«Макси» гээшэмнай шэнэ автомобилиин юрэл дүрсэ түхэл юм. Тээмэндэ ВДНХ-гай гудамжануудаар энэ автомобиль анха түрүүшынхеэ хүнүүдые — Москвагай газетэнүүдэй журналистнуудые тээгээд гүйһэн байна. Энэ машиные техническэ эстетикын эрдэмшэнжэлэлгын бүхэсоюзна институтда (ВНИИТЭ) зохёожо бүтээгээ.

Энэ машина тухай юундэ хөөрэхэеэ һанаабибди гэхэдэ, иимэ түхэлэй автомобиль хожомоо ехээр ашаглагдадаг машина боложо болохо аалам. Машина зохёогшод ерээдүйн автомобиль зохёохо һэдэлгэ гаргаа бшуу.

Хэрбээ согсологдоһон тоо, мэдээнүүдтэ этигэбэл, мүнөө США-гай 1000 хүн зон бүридэ, тухайлбал, 350 автомобиль, Канадада—250, Швецидэ — 200 автомобиль хүртэдэг юм ха. Дэлхэйн зарим томо томо городуудай үйлсэнүүдтэ автомобильнууд шэгээтэй мэтэ, тоо томшогүй олон байдаг. Тиигэ тииһэээр һүүлшын арбан жэлэй туршада эдэ олон машинанууд үйлсөөр ябадаг ябагашуулые түри түриһөөр ябаха, гэшхэхэ газар зайень улам хабшуу шахардуу болгоо.

Шэнэ машина зохёоходоо, тэрэнэй хүсэ шадалыень бүри ехэ болгохо, хэмжээень дарнагар томо болгохо гэһэн урданай эрмэлзэл мүнөөшье хүрэтэр тэрэл хэбээрээ үлэнхэй. Машинанууд улам хүсэ ехэтэй, үйлсэдэ бүри ехэ зай эзэлдэг боложол байна. Жэшээ болгон, «Запорожец» гэжэ шэнэ машина абаад үзэебди. Түрүүшынь түхэлтэй сасуулбал, тэрэ хадаа 100 килограммаар хүндэ, 400 миллиметрээр утэ болоо. Тиигэжэ автомобилиие дарнагар томо болгохо гэжэ бүхы фирмэнүүд оролдодог байна.

Энэ ушар хадаа ерээдүйн автомобиль тухай бодомжолхыень конструкторнуудые баадхаһан байха. ВНИИТЭ-гэй конструкторнууд Англиин мэдээжэ «Мини» түхэлэй машинаһаа ондоогоор «Макси» гэжэ энэ автомобиляа нэрлээ.

Энэ машиные зохёон бүтээгшэд автомобилиин дотор талыень дүүрэнээр хэрэглэхэ, хэмжүүр болон шэгнүүрыень ехэдхэнгүй, досоо талыень аятай зохид болгохо гэжэ оролдоһон байна.

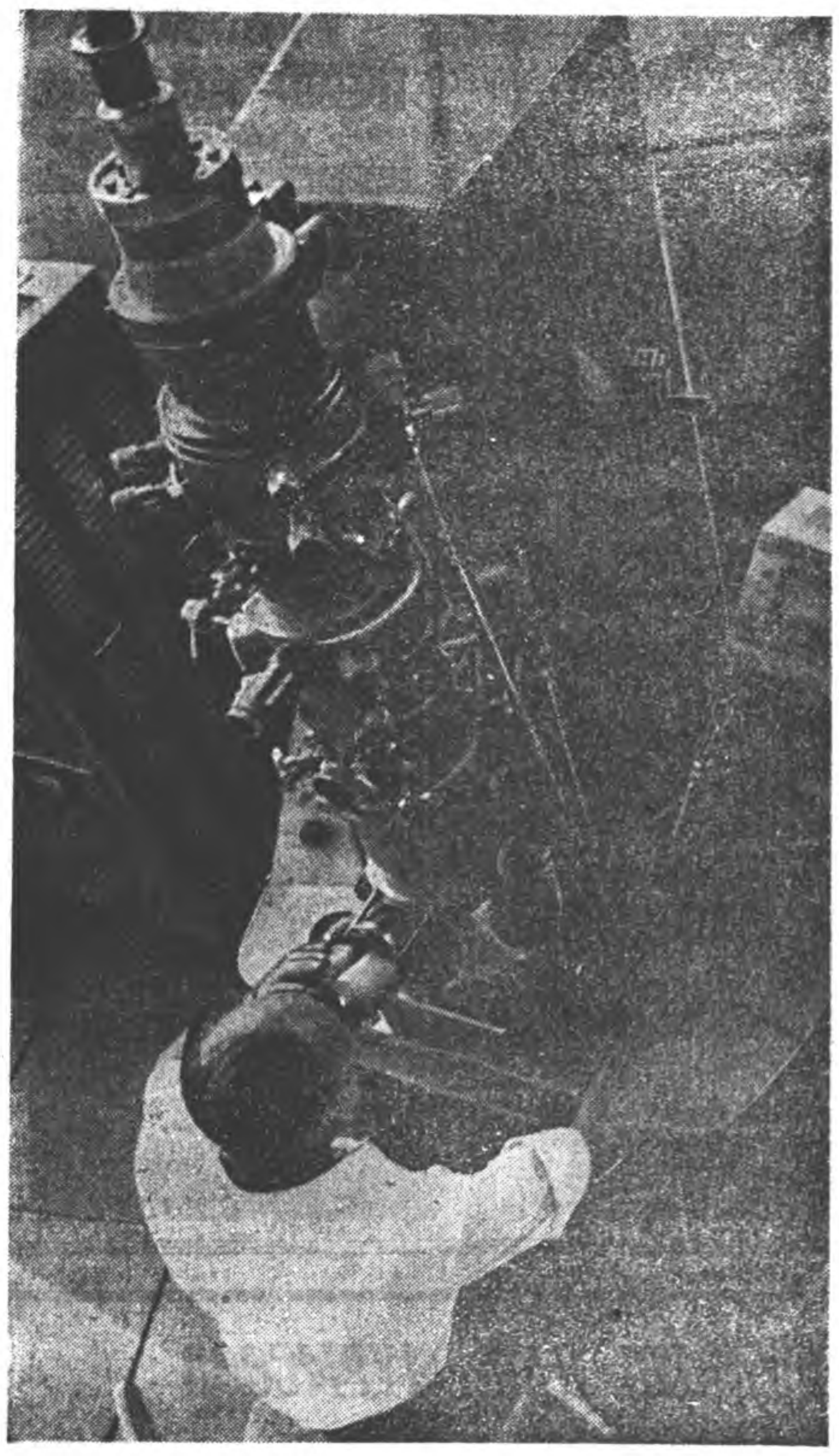
«Макси» хадаа хуушан «Запорожец» (ЗАЗ-965) машинын түхэлөөр байгуулагданхай. Нэгэл бага үргэншэг болонхой, бэшээрээ «Запорожецһоо» ямаршье илгаагүй гэлтэй. Машинын утань, шэгнүүрынь хуушан хэбээрээ, харин дотор талань, багажнигынь уужам, багтаамжатай болоо. «Запорожец» хоёр багажнигтай һааб даа, харин «Макси» нэгэ багажнигтай. Зүгөөр багтаамжань 60 процентээр ехэ болоо бшуу.

Машинанууд соо хүнэй һуужа ябаха һууринь хубилгагдадаг. Хойто талын һууринуудые хэбтүүлээд, томо, дархагаршье ашаа шэрэхэдэ болохо юм. Юрэдөө, энэ автомобиль дүрбэншье, гурбаншье хүнэй һууха һууритай болгогдодог. Гурбан һууритай болгогдоходоо, багажнигынь уужам болодог, хүнэй хэбтэхээр зай гарадаг.

Бишыхан хэмжүүрэй машинанууд юрэнхыдөө хоёр үүдэтэй байдаг. «Макси» баһал хоёр үүдэтэй. Теэд үүдэниинь газаашаа бэшэ, харин хажуу тээшээ нээгдэдэг юм. Иимэ үүдэн аюултай бэшэ, машинын тогтодог газарта байхадаашье, автомобиль ехэ зай эзэлхэгүй, харин үргэнөөрөө 800 миллиметр зай алмаха бшуу. Хоёр машинын хашалдаадшье шахуу байгаа һаань, «Макси» сооһоо бэлэхэнээр гаража болохо юм. Энэ машинада һууха бодоходошье амар. Урда талынь һууринууд амяар амяараа, байра дээрээ эрьелдэдэг юм. Рычаг даражархихада, урдахи һууринь гэдэргээ болодог байна.

Энэ машинада шэнэ «Запорожецой» двигатель табигданхай. Тиимэһээ «Макси» час соо 120 километр бэлэхэнээр гүйхэ байна. Зүгөөр энэ машинамнай мүнөө дээрээ туршагдажа байһан машина болоно гээшэ ааб даа. Саашадаа юун болохоб—хубилалта болохо гү, али үгы гү—үшөөл мэдэгдэнэгүй.

Дмитрий САСОРОВ,
АПН-эй корреспондент.

ШЭНЭ ЭЛЕКТРОННО МИКРОСКОП

Электронно микроскоп болон электронно автомат бүтээдэг Сумы городой завод УЭМВ-100а гэжэ шэнэ электронно микроскоп гаргаба. Энэ прибор элдэб зүйлнүүдые томодхон хараха, нэгэ сантиметрэй аяар зуу миллион хубиин тухай обёоршогүй жэжэ юумые шэнжэлхэ шадалтай юм. Тэрэшэлэн 1000 градус халуун болотороо халаагдажа байһан зүйлые шэнжэлхэ арга олгоно.

А. СЕРГЕЕВ-ВАСИЛЬЕВАЙ фото. (АПН).

НЮДЭЕЭ ГАМНАГТЫ

Автобус, трамвай соо, үгышье һаа, троллейбус, автомашина соо хүнүүдэй ном һудар, газетэ, журнал уншажа һууххыень хараһан байхат. Энэнь һайн гү, али муу гү?

Эрдэм һургуулида шуналтай байһаниинь магтаалтай. Зүгөөр ябажа байһан автомашина соо ном уншахада нюдэнэй хараа муудажа магад. Ушарынь иимэ. Хүнэй нюдэнэй ба номой хоорондо 30—35 сантиметр зай байха ёһотой юм. Харин һэжэрүүлжэ һууһан хүн хайшан гээд нэгэл хэм соохоно ном уншаха аргатай байхаб даа. Үшөө тиихэдэ автобус соохи гэрэл бүрүүл бүдэхи байг даа — бүри болёо.

Хаанашье ябахадаа, мүн хэбтээд, хажуулдяад гү, али бүрүүл гэрэлтэйдэ ном уншаха гээшэ үхибүүдтэ илангаяа муу байдаг. Тэдэнэй нюдэниинь түргөөр шаладаг ха юм.

Столой саана һуугаад, намдуу шэмээгүй байдалда, һаруул гэрэлтэй газарта ном һудар уншаха хэрэгтэй. Үглөөгүүр ажалдаа ошоходоо замайнгаа зарим хубииеньшье һаань ябагалжархибал, һүрхэй һайн байха. Иигэжэ ябагаар сэбэр агаарта ябахада бэедэшье, нюдэндэшье туһатай юм.

Зай, ажалдаа ерэбэ гээшэт. Хэрбээ столой саана удаан һууха болобол, гэрэлэй туяа хаана туданаб гэжэ анхарха ёһотойт. Столоо сонходо дүтэхэнэ, һаруул газарта табиха хэрэгтэй. Тиигээд гэрэлэй туяа зүүн хажууһаатнай тудадаг байхадаа һайн лэ гээшэ. Зүгөөр наранай элшын сэхэ нюдэндэтнай тудахаар столоо табижа болохогүй гээшэ.

Ажалайтнай стол ямар хушалтатайб гээд һонирхоё. Шэл табинхай һаань, дары абажа хаягты: гэрэлэй туяа нюдыетнай һаргааха бшуу. Ялайшатарнь шэрдэһэн стол дээрэшье бүрүүбтэр саарһа (ногоон үнгэтэй саарһан һаа бүри дээрэ) дэбдихые врачнар дурадхадаг байна. Бэшэхэдээ карандашаар бэшэ, харин ручкаар, илангаяа зөөлэхэн гүүрһатай аад, тодо үнгэтэй бэхэтэй авторучкаар (хүхэ, ногоон, хара, ягаан үнгэтэй) бэшэхэдэ дээрэ.

Элшэ туяа тухай хэдэн үгэ. Холимол элшэ гэрэл ямар бэ—нюдэндэ муу гү, али хайшааб гээд врачнарһаа ходо асуудаг. Үгы, муу бэшэ. Жэшээнь, боро хараанаар, бүдэг-бадаг гэжэ байха үеэр, таһалга соохи гэрэлээ носоохоёо бү айгты.

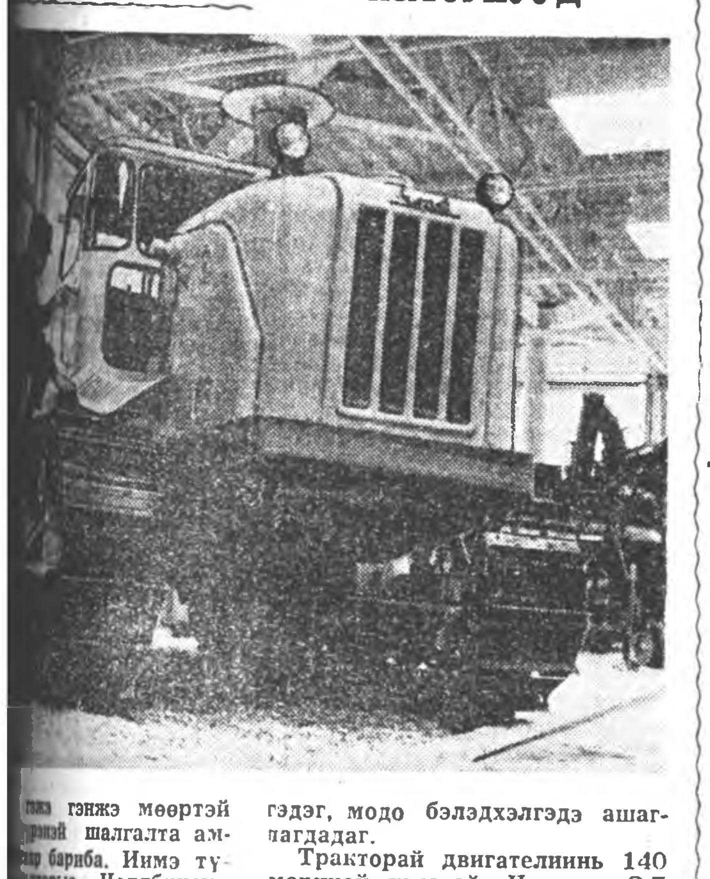
Зундаа саад сэсэрлиг соогуур ном уншагшад аргагүй олон уншардаг. Наранай туяа сэхэ номой сагаан саарһанһаа дам туяатаад, нюдэ эсээдэг. Яалтайб? Наратайда ном уншахадаа нюдэндөө хара шэл хэгты: тэрэшни элшэ туяагай 25—50 процентыень һуладхаадаг.

Наһатай болохо бүри хүн номоо холо табяад уншадаг болоно. Жэшээлхэдэ, арбатай үхибүүн юрын барламал үзэгүүдые 7 сантиметр холоһоо уншадаг, хоритой болоходонь — энэ зайнь 10 сантиметр хүрэтэр үшөө холо болодог. 45-тай хүн 33 сантиметр холоһоо, 55-тай хүн 50 сантиметр холоһоо ном уншадаг юм.

Үшөө нэгэ һануулга: 40—50 минута соо ном һудар таһалгаряагүй уншаһанайнгаа һүүлээр нюдөө 5—10 минута соо эрхэбэшэ амаруулха хэрэгтэй.

(АПН).

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТРАКТОРНУУД

...гэжэ гэнжэ мөөртэй ...рэнэй шалгалта ам...аар бариба. Иимэ ту...кторые Челябинска ...заводой хүдэлмэрилэг...д. Энээнэй урда тээ... тракторнуудһаа шэг... галаар илгаагүйшье ...шадалаараа һураггүй ...энэ машина Сибирьтэ, ... зүгтэ, хадалиг та... нютагуудта хэрэглэг... Хүдөө ажахын, га...рын элдэб ажал дүүргэдэг, модо бэлэдхэлгэдэ ашаглагдадаг.

Тракторай двигателиинь 140 мориной хүсэтэй. Час соо 3,7 километрһээ 10 километр хүрэтэр түргөөр ябадаг. Шэнэ машина ябахадаа юундэшье һаатадаггүй, адагай захань, мүльһэн дээгүүршье ябажа шадаха юм. Тракторай кабинань хараса һайтай, сэбэр агаар оруулха, дулаасуулха түхеэрэлгэтэй.

Т-130 гэжэ трактор тухайлхада, 12 тонно татадаг.

Р. АЛФИМОВАЙ фото.

ГАН БОЛОХЫЕНЬ ЯАГААД МЭДЭХЭБ

Далай мэтэ заха хизааргүй үргэн нуга, таряалан дээгүүр нэгэшье үүлэгүй тэнгэри үдэрһөө үдэртэ хүхэрэн сэнхиинэ. Наранайшье шараха гээшэ олиггүй, хайра гамгүй. Хура бороошье орохо юм бэшэ. Шииг нойтоор дуталдаһан ургамалнууд наршылда наршылдаһаар хосоржо эхилнэ. Иимэ хаһа хүдөө ажахыда айхабтар ехэ бэрхэшээл тохёолдуулдаг, горитой хохидол ушаруулдаг юм.

Ган гасуурһаа хайшан гээд ургамалнуудые эртээнһээ хамгаалха ёһотойб? Эгээл эндэ хүдөөгэй ажалшадта эрдэмтэд туһа хүргэдэг байна. Зүгөөр ган жэлэй болохые уридшалан лаб һайнаар мэдэжэ абахын тулада ган гасуур энээнһээ урагша хэр оло дахин болодог һэм, ороной ямар газар нютагуудта ехэнхидээ ушардаг һэм, тэрэнэй «добтолгые» хүлеэжэ байхадаа хаана, ямар нютагта илангаяа һэримжэтэй байлтайб гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй.

Ехэ ган гасуурай хэдэн жэлдэ дахин дахинаа дабтагдадаг байһанай картые Ургамалай ажахын бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлэлгын институдай агро-уларилай таһагтай хамта СССР-эй Гидрометеорологиин центр зохёон табиһан байна. Ган гасуур хадаа орон дотор хабартаа таригдаһан шэниисын ургасын табанай нэгэ хубиие һалгаадаг юм. Советскэ Союзай хахалагдадаг газарай карта харабалнай, гурбан зүг тээшээ хушуурантаһан туйлай ехэ газар шэнгеэр үзэгдэнэ. Энэ газарай хойто зүгэйнь районууд ган гасуурта хаа-яал дайрагдадаг байна. Харин энэ газарай тэг дундахи нютагуудай таряалан ган гасуурта юрэдөөл дайрагдадаггүй гээшэ. Хара хүрьһэтэй бэшэ газар нютагуудай урда захын хубида хорин жэл соо нэгэ удаа, ой модотой аад, талалиг нютагуудта—арбан жэл соо нэгэ удаа, хара хүрьһэтэй тала газарай нютагуудта—гурбадүрбэн жэл болоод нэгэ удаа, Волгын зүүн бэеын нютагуудта хоёр-гурбан жэл болоод нэгэ удаа ган гасуур үзэгдэдэг юм.

Ган гасуурай үе-үе болоод дахинаа дабтагдадаг байһанай баримтануудые шэчжэлэн, ургасаяа хамгаалхын тула шухала хэмжээнүүдые абахадань шэнэ карта хүдөо ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалха байха.

Вячеслав МАРКИН,
СССР-эй Наукануудай академиин географиин институдай эрдэмтэ.

ГИПНОЗ? ГАЙХАЛТАЙ ДАА

Гипноз улам дэлгэржэ байнхай. Хирургнууд болон психиатрнуудшье гипноз хэрэглэдэг болонхой. Зүгөөр гипноздохо гээшэ нилээд орёо хүндэ юм. Уран мэргэжэл, арга шадабари хэрэгтэй болодог. Гипноздохо үедөө үнинэй бэрхэшүүлшье ядалдадаг, угаа бодолгото болодог, ухаан сэдьхэлээ ехээр табидаг.

Тэдэнэй ажал хайшан гээд хүнгэдхэхэб, гипноз гээшые хайшан гээ һаа, поликлиникэ бүхэндэ хэрэглэдэг болохоб? Автомат зэбсэгэй аргаар гипноздодог болохо гэһэн һанамжа түрөө бэлэй. Зүгөөр энэ машина гипноз хэдэг хүнэй ажалые дууһыень хэхэ зэргэтэй юм.

Юрэ унтаһан мэтэ гипноздуулһан хүн һэримжэтэйгээршье, бүхөөршье унтадаг байна. Энээниие хайшан гээд тодорхойлхоб гэхэдэ, хүнэй бэеын шэнжэ түхэлөөр, уураг тархиин биотогуудай шэнжээр элирхэйлжэ болоно. Эндэ юрын лэ электроэнцефалограф туһалха байха.

Хүнэй хэр зэргээр гипноздуулһые элирхэйлхэ, гипнозойнь бага, ехэ боложо байһыень адаглан шалгажа байха прибор Москвагай нэгэ предприяти дээрэ зохёон бүтээгдээ. Энэ прибор электроэнцефалографтай хамта хүдэлдэг юм. Гипнозой шанга, һулынь хүрэхэ хэмжээндээ хүрэхэдэнь, энэ прибор өөрөө хүдэлхэеэ болишодог. Тиигээд гипнозой нэгэл хэм соогоо байхынь тулада стимулятор табижа, хүниие дуратай соогоо унтуулжа болохо юм. Стимулятор элдэб янзын байжа болохо: дуу абяанай, элшэ гэрэлэй, зайн галай, суранзата зүйлэй, нойрой биотогой болон магнитофон дээрэ бэшэгдэһэн аман үгын ндхалгын гэхэ мэтэ. Энээнэй ашаар хүниие унтуулжа болохо бшуу.

Аппаратура хэрэглээгүй һаа, юрын гипноз хиналтада абтадаггүй. Энэмнай юуб гэхэдэ, хүн үнишье ойр зуурашье унтажа болохо ха юм. Тиихэдээ бидэнэр һанаһан соогоо унтуулжа шадахагүй болонобди. Харин гипноздодог автомаднай хүнэй бүхөөр гү, али һэримжэтэйгээр унтажа байһые тодорхойлдог, нойрыень дуран соогоо һунаажа, мүн болюулжа, тэрэшэлэн нэгэл хэм соонь байлгажа шадаха аргатай. Гипноздодог хүнэй амаараа хэлэһэн үгэнь суранзата миндаһан дээрэ буулгагдадаг, тиигээд хүниие унтуулхын тулада энэ магнитофон табигдадаг юм.

Леонид КУПРИЯНОВИЧ,
инженер.
(АПН).

Хубсаһа угаадаг шэнэ машиные энэ зураг дээрэ харанат. «Аэлита» гэжэ энэ машина автомат аргаар шахуу хүдэлдэг юм. Зайн галаар хүдэлдэг хоёр мотоортой, хубсаһа өөрөө угаадаг, мүн хатаадаг. Энэ машина Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ Москвагай электромеханическа заводто зохёогдоод, бүтээн гаргагдажа эхилээ.

Конструкторнуудай бюрогой инженер А. И. Луговая «Аэлита» гэжэ шэнэ машинануудые үзэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

...ГАЛТАЙ... ХҮНЖЭЛ

...өөһон, дүрбэн хушуутай сагаан юрын ...өө энэ хүнжэл юугээрээшье илгаагүй юм. ...угаууһаа зайн гал дамжуулха зөөлэхэн ...н гараһан байдаг. Унтахаяа хэбтэхэдээ, ...ө энэ утаһые зайн галай розеткэтэй холбо...—хүнжэл соо дулаан болоодхихо. ...юм гэжэ һанахаар бэзэ. Ушарынь юуб ...хүнжэл соо эбдэрхэгүй асбест орёолтотой ...утаһ бии юм. Тэрэ хадаа бүд хүнжэлые ...за хүрэтэр аятай зохндхоноор дулаа...м. Хүнжэлэйнгөө халуун дулаанииинь ...өөрөөр дуран соогоо тааруулхада боло...энэй хүнжэлнүүдые Киевэй электротехникын хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг завод гаргадаг юм.

Гэр доторой шэнэ электроприборнуудые харуулдаг Москвадахи ВДНХ-гай нэгэ павильон соо иимэ түхэлэй хүнжэл хаража болоно.

Зайн галаар хүдэлдэг элдэб машинанууд гэр доторой эгээл олон янзын ажал хүдэлмэри хэдэг боложо байна. Зайн галаар хүдэлдэг «Рига» гэжэ нэрэтэй щётко гуталыетнай ялайшатарнь сэбэрлэжэрхихэ, мүн Ригын «Страуме» заводой гаргадаг баһал иимэ нэрэтэй машина гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые үдэр бүриин хашартай ажалһаа—аяга, табаг угаадаг хүдэлмэриһөөнь сүлөөлхэ болоно. Энэ машина 8 минута соо халбагануудһаа эхилээд, табагууд хүрэтэр гушаад гаран элдэб аяга, шанагануудые угаажархиха байна. Хубсаһа угаадаг «Рига-8» гэжэ машина уһаяа өөрөө халаагаад, хубсаһануудые угааһанайнгаа һүүлээр өөрөө, хүнэй хабаадалсалгагүйгөөр ажалаа дүүргэжэрхидэг.

ВЕРТОЛЁДЬОО ООҺОРООР

...гараһан түймэр унта... тула вертолёдууд улам ...дэнэ. Тиибэшье гүн ...олёдой буумаар жаа... олохонь бэрхэтэй бай...һээ түймэрэй гара... долоон оройн саана ...й сагаа дэмы бараха ...бэшэ дайралдадаг.

...газарта һуулгангүй ...е шэдхэ шэрэнги соо ...лоод ашаа буулгаха ...й модо хамгаалдаг ...хид зохёобо. Энэ ...бишыхан лифт шэнги юм. Барабанда орёоһон, таһархагүй капрон лентээр дамжан түймэр саргша газарта бууха байна. Буухынгаа урда тээ энэ хүн лентээ бэедээ бүхөөр уяад, тэрэнэйнгээ нүгөө үзүүрынь вертолёдтоо шагтагалдаг юм. Бууха үедэнь тэрэ лентэнь задаран һубигдаһаар утэ болодог. Түймэр саргша дуран соогоо аалиханаар гү, али түргөөр бууха аргатай. Ушарынь гэхэдэ, буулгын скоростиие тааруулха түхеэрэлгэ бии юм. Энэ лентэ 700 килограмм хүрэтэр ашаа дааха шадалтай. Юрэ буса энэ лифтээр 40 метр үндэрһөө газарта буужа болохо байна.

СССР-эй арадай ажахын түйлалтануудые харуулдаг выставкэ дээрэ энэ шэнэ зүйл бүгэдын анхаралда табигданхай.

УРГАСЫН ЭДЕЭШЭЛГЫЕ ТҮРГЭДХЭГШЭ

Урдатнай шэл шкаф. Тэрээн соо... помидор ургажа һууха юм. Шад улаан эдеэтэй, пэгшээр ногоон ургамал. Яаха аргагүй олониинь гайхалтай. Оройдоол дүрбэлжэн метр талмай эзэлдэг. Харин иимэ жаахан газарһаа 140 килограмм помидор гэхэ гү, али жэлдээ зургаа дахин ургаса хуряадаг гэжэ мэдэхэдээ гайхашааграа барахат. Теэд энэмнай нээрээ юм гү?

Ургамалнуудые элшэ гэрэлээр шаража ургуулха түхеэрэлгые Ленинградай агрофизикын институт СССР-эй ВДНХ-да табиһан байна. Энэ түхеэрэлгэ хадаа хүрьһэгүйгөөр ургамал ургуулха онол арга саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ алхам боложо үгэнэ. Зүгөөр гол шухалань энэшье бэшэ гэлэй. Харин удаан саг соо дулаан аад, ялагар гэрэлтэй эрхэ байдал ургамалнуудта хангаһан баримта шухала зүйлынь болоно.

Керамзидһаа бүридэһэн дүрбэлжэн метр «талмай» дээрэ шанга галтай, 400—700 ватт хүсэтэй хэдэн лаампа үлгөөтэй байха юм. Энэ «наранай» шангаар шарахагүйн тулада, лаампануудаа шэлтэй уһан соо хээд байдаг. Тиигэжэ уһатай шэлэй оёор ургамалнуудта амидаруулхы элшэ туяа сасаруулдаг байна. Помидорнууд сүүдхэдөө 14 час соо гэрэлдэ шаруулдаг юм. Энэнь хоёр һара соо ургаса ургуулжа, иимэ жаахан талмай дээрэһээ нэгэ удаа 23 килограмм помидор хуряахадань дутамаггүй хүрэдэг. Эшынь бултайжа эхилээд, сэсэглэтэрнь 25 үдэр үнгэрдэг, харин үрэтэй боложо эхилээд, эдеэшэтэрнь 35 үдэр хэрэгтэй болодог.

Эдеэнэйнь шанар һайн, огород дээрэһээ хуряагдаһан ургамалнуудайхида орходоо витаминууд болон бусад бодосуудаар элбэг байха юм.

Иимэ аргаар ургуулагдадаг ургамалнууд 100 литрэй тусхай амһарта сооһоо шэнгэн эдеэ (раствор) абажа байдаг. Ургамалай энэ тэжээлынь автомат аргаар, насосоор үндэһэндэнь дамжуулагдадаг юм. Энэ растворые долоон хоног бүри нэгэ удаа һэльбэн шэнэдхэдэг.

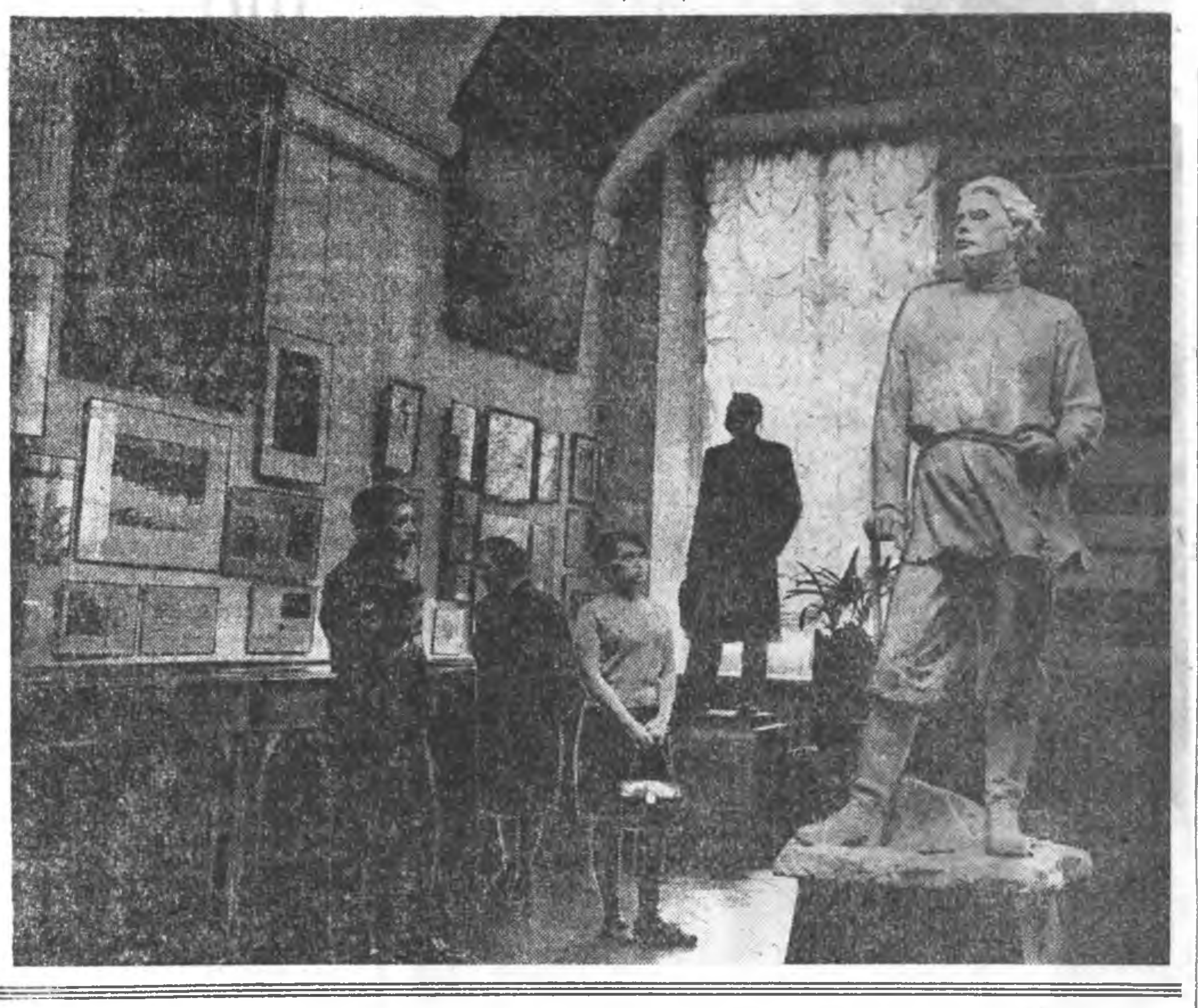
Шэмэрүүн хүйтэн Сибирь болон Хойто зүгэй районуудта, зайн галай томо станциудтай нютагуудта, холын тамаралгада гараһан хүсэтэ атомоходто бүхэли жэлдээ огородой ногоон эдеэ ургуулжа, хуряажа байха арга боломжо бии болоно гээшэ. Тиимэһээ ленинградайхидай шэнэ арга байн-байн ехээр хэрэглэгдэдэг болохо байха.

ПУШКИНАЙ БАЙШАН СОО

ЛЕНИНГРАД. Агууехэ совет уран зохёолшо М. Горькиин түрэһөөр 100 жэлэй ойе Эб найрамдалай бүхэдэлхэйн соведэй шиндхэбэреэр бүхы түрүү хүн түрэлтэн үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Энэ ойн дүтэлжэ байһантай дашарамдуулан, СССР-эй Наукануудай академиин Пушкинай байшангай литературна музейдэ хүн зон бүри олоор ородог болоо. Уран зохёолшын ажабайдал ба зохёохы замые харуулһан олон тоото материалнуудтай эндэ танилсажа болохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Горькидо зорюулагдаһан зал соо.

ТАСС-ай фотохронико.

МАКСИМ ГОРЬКИИН түрэһөөр 100 жэлэй ойдо

Рассказ

М. ГОРЬК[ИЙ]

АРХИП ҮБГЭН ЛЁНЬКА ХО[ЁР]

(Түгэсхэл. Эхиниинь мартын 3—5-най номернуудта).

Наада бариһан, хараабан, сохиһоншье юм, тиигээд һүүлдэнь һүниин сагта станицаһаа үлдэжэрхиһэн байна. Тэдэнэр хаанашьеб далайн хоолойн эрьедэ элһэн дээрэ хоноһон байгаа, тиихэдэнь бүхэли һүниндөө аюултайгаар шууяжа байһан юм. Долгиной эрье дайрахадань, элһэн харьяжа байгаа бэлэй... Үбгэн эсэгэнь бүхэли һүниндөө ёоложо, өөрыгөө хулуушан гэжэ нэрлэн, хүлисэхыень гуйжа, бурханда шэбэнэн мүргэжэ байһан юм.

— Ленька...

Ленька хажуу талаһаа нюдаруулхадаа залд гээд, үбгэн эсэгэ тээшээ хараба. Үбгэн эсэгынь шарай гонзойшоод, хатажа хүхышоод, хамаг бэень шэшэрэн ябаба.

Казак урда тээнь табяад алхам газарта, гааһаар тамхи татажа, барижа ябаһан модоороо хашаг үбһэнэй үзүүр шэрбэн, гэдэргээ харангүй ябана.

— Ма, энээниие аба!.. үрмэдэһэн уруу хаяжархи.. хаяһан газараа ажаглаад абаарай... хожом абахаар...—арай гэжэ дуулдахаар үбгэн шэбэнэн хэлээд, ябуул дундаа аша хүбүүндээ няалдан дүтэлһэн бэеэрээ, монсойтор эбхэжэрхиһэн бүд гартань барюулжархиба.

Ленькын бүхы бэень хүйтэ даажа, айһандаа залд гээд, хажуу тээшээ зайлажа, хажуудаа үдхэн үрмэдэһэ ургаһан хашаагай ойронь ошобо. Абаашажа ябаһан казагай үргэн нюрга руунь жэгшүүритэйгээр гэтэжэ, гараа хажуу тээшэнь һарбайжа хараад, бүдөө үрмэдэһэн уруу хаяжархиба...

Унажа ябахадаа бүдынь задараад, сэсэгүүдтэй сэнхир үнгэтэй пулаадай Ленькын нюдэндэ харагдахадань, бархиржа ябаһан заахан басаганай образ тэрэ дары үзэгдэбэ. Мүнөөхи басаган тэрэ зандаа урдань бодоод, казагые, үбгэн эсэгыень, тойрон байһан бүхы юумые халхалжархиба... Тэрэнэй бархирха орилхо абяанинь дуулдана, тиигээд урдань газар дээрэ монсогор елэгэр уһа-нёлбоһоной мухарин унажа байһан шэнгеэр үзэгдэнэ.

Тиимэ мэдээгүй шахуу болошоод, Ленька сугларалгын газарта үбгэн эсэгынгээ хойноһоо ерэбэ. Ленькын шэхэндэ тодоор дахин бүтүү хүүеэн боложо байхань дуулдана, тэрээниие ойлгоногүй, ойлгохошье хүсэлэнгүй, үбгэнэй тулам сооһоонь кусогуудые ехэ стол дээрэ адхажа байхыень манан соохидол бүдэхеэр хараба. Эдэ кусогуудынь зөөлэхэнөөр, абяагүйгөөр унажа, стол сохино... Һүүлдэнь үндэр малгайтай олон толгойнууд тэрээн дээрэнь бүхыллэн харана; малгайнууд болон толгойнуудынь уртай шэрүүнээр харагдана, тэдэнь бүрхөөн байгша манан сооһоо найгалзан, юугээршьеб занан айлгана хэбэртэй... Тиижэ байтараа гэнтэ үбгэн эсэгэнь һөөлдэнгир хоолойгоор юушьеб гүбэд гэжэ, шираг хоёр казагуудай гарнууд дээрэ ээрсэг шэнгеэр үрсэгэшэн байба...

— Дэмы даа, үнэн шажантамни!.. Зэмэтэй бэшэб... бурхан хаража байна!.. — гэжэ үбгэн нарииханаар уйлаганаба.

Ленька бархираад, палааха дээрэ унашаба.

Тиихэдэнь Ленькодо хүнүүд дүтэлбэ. Өөдэнь үргэжэ, лавка дээрэ һуулгаад, бишыхан бэеыень хүшаһан хахархай удархай хубсаһыень хуу нэгжэбэ.

— Хара шүдхэр һамган Даниловнаш худалаар хэлэнэ! — гэжэ хэншьеб уртай бүдүүн хоолойгоор Ленькын шэхэ уруу сохижорхиһондол дуугаржархиба.

— Эдэшни нэгэ тээ нюужархёо аалам? — гээд бүри шангаар хашхаралдан харюусаба.

Эдэ бүхы абяанууд Ленькын толгойень сохижо байһандал болоно, тиигээд ехээр айһандаа, өөргүй ехэ гүнзэгы харанхы нүхэ уруу гэнтэ орошоһондол болоод, мэдээ табижархиба.

Мэдээ орон гэхэдээ, үбгэн эсэгынгээ үбдэгүүдые дэрлээд хэбтэжэ байба, хэзээ хэзээнэйхиһээ бүри ехэ уршалаатай, хайратай үбгэн эсэгынь нюур Ленькын нюурай тушаа дээрэнь тонгойшонхой байба. Аймхайгаар сабшалан байгаа нюдэнүүдһээнь Ленькын магнай дээрэ монсогорхон булангир нёлбоһонууд дуһалан, ехэ ехээр гэжэгэнүүлэн, хасарнууд дээгүүрнь халтирһаар хүзүү уруунь орожо байба...

— Мэдээ оробо гүш, түрэлни!.. Ябая эндэһээ. Ябая, табяа золигуудшни!

Ленька хүл дээрээ бодожо, толгой соонь ямар нэгэн ехэ хүндэ юумэнэй орошоһондол байба, толгойнь мүр дээрэһээ унашахоо байхадал гэнэ... Ленька толгойгоо гарнуудаараа хашажа бараад, аалиханаар ёолон, хоёр тээшэнь ганхалзуулна.

— Толгойхоншни үбдэнэ гү? Түрэһэн үримни! Эдэш зобоогоо бидэ хоёрые... Зэрлигүүд! Хутага үгы болоо, бишыхан басаган пулаадаа гээгээ гэнэ, тиихэдэнь эдэш бидэнэй хойноһоо ороо! Ай бурхан!.. Юунэй түлөө хэһээнэш?

Үбгэнэй хэршэгэнэһэн хоолойнь Ленькые маажаһан шэнги болоод, үбгэнһөө зайлахые баалажа байһан хурса ошоной досоонь дүрэн байхые Ленька мэдэрбэ. Хажуу тээшээ болоод, ишээ тиишээ хараба..

Тэдэнэр станицын захада гараад, барьягар хара улаангирай һалаа мүшэрэй үдхэн һүүдэртэ һууба. Һүнишье болобо, һара гараад, тэрэнэй һүн сагаан — мүнгэлиг гэрэлынь тэгшэ тала дайдаар таража, тэрэниие үдэрэйхиһөө уйтан, бүри хооһон, уйдхартай шэнги болгоно. Холоһоо, тэнгэритэй ниилэшэһэн талаһаа, үүлэнүүд хөөрэн гараад, һарые далдалан, газарта үдхэн хара һүүдэрнүүдые бии болгон, дээгүүрнь аалиханаар тамарна. Һүүдэрнүүд газарта няалдан унажа, аалиханаар, бодолготойгоор мүлхин ябатараа, наранай халуун гэрэл соо соробхиһон нүхөөр газар уруу орошоһон шэнгеэр гэнтэ үгы болошоно... Станицаһаа хүнэй абяанууд дуулдана, эндэ тэндэ галнууд улагашана, сгторгойн алтан шара одо мүшэнүүдээр адли аниб-аниб гэлдэнэ.

— Ябая, хайратамни!.. Ябаха хэрэгтэй, — гэжэ үбгэн эсэгэнь хэлэбэ.

— Үшөө һууя! — гээд Ленька аалиханаар хэлэбэ. Ленька тала дайдые зохидшообо. Үдэр тала дайдаар ябажа ябахадаа, Ленька үргэн ехэ тала дайда тэнгэри хоёрой ниилэһэн уулзуур тээшэ урагшаа хараха дуратай байһан юм... Тэндэ хилээмэ гуйһанайшье хэрэггүй — гуйлтагүйгөөр өөһэдөө үгэдэг, үзэгдөө дуулдаагүй һайн хүнүүдтэй ехэнүүд, гайхамшагтай городуудай байдаг шэнгеэр Ленька һанадаг байгаа. Харин энэ тала дайдань нюдэнүүдэйнь урда улам бүри ехээр үргэжэжэ байтараа, мүнөөхил урдань хараашадань адли барилгануудтай, хүн зонтой танил станицые гэнтэ бии болгоходонь, мэхэлэгдэһэндээ Ленька бүришье уйдхартай, гомдолтой болоно.

Мүнөө Ленька үүлэнүүдэй аалиханаар бултайн гаража байһан холын газар тээшэ бодолготойгоор харана. Эдэ үүлэнүүд хадаа Ленькын харахаяа ехээр хүсэһэн городойнь олон мянгаад трубануудһаа гараһан утаан шэнгеэр үзэгдэнэ. Эдэ бодолнуудынь үбгэн эсэгынгээ хуурайгаар ханяажархихадань таһалдашаба.

Агаар хомхойгоор амилжа байһан үбгэн эсэгынгээ нюдэнэйнгөө нёлбоһондо норошоһон нюурые Ленька шэртэн хараба.

Һалганан хүдэлжэ байһан аматай, ямаршьеб нюуса баяраар гэрэлтэһэн түхэреэн ехэнүүд нюдэтэй, орбогор хахархай малгайнгаа нидхынгээ, һахалайнгаа жэгтэйхэн һүүдэрнүүдтэ хушагдаһан, һарын тулада гэрэлтэһэн үбгэн эсэгынь нюур тон ехэ хайратай байба, тиигээд Ленькын досоонь шэнэ мэдэрэл түрэжэ, үбгэн эсэгэһээ саашаа болохыень баалана...

— Зай, һууя, һууя! — гэжэ үбгэн гүбэд гээд, тэнэгээр миһэлзэн энеэжэ, үбэрөө һуулина.

Ленька саашаа эрьелдээд, дахин алад холо уруу харана.

— Ленька! Харалши даа! — гээд үбгэн гэнтэ баяртайгаар гүбэнөөд, эгшүүритэ ханяаданһаа хотиролдон, ялагар ута юумые аша хүбүүн тээшээ һарбайба. — Мүнгэлһэн! Мүнгэн шуу даа!.. табин түхэриг хүрэхэ байха!..

Зөөридэ шунахай сэдьхэлһээ мүн үбшэнһөө үбгэнэй гарнууд болон уралнуудынь һалганан байна, бүхы нюурынь татагалзана.

Ленька залд гээд, гарыень саашань түлхибэ.

— Түргөөр нюу саашань!.. ай даа, үбгэн эсэгэм, нюу саашань!..— гэжэ Ленька ишэ тиишээ түргэ түргөөр хаража, гуйн татажа шэбэнэбэ.

— Зай, ши ябаш, тэнэгни? айна гүш, хайратамни!... Сонхоор шагаажа харахадамни, үлгөөтэй байгаа... би саб шүүрэжэ абаад. хормой дороо хэжэрхёоб... Һүүлдэнь һөөг соо нюужархёоб. Станицаһаа гаража ябахадаа малгайгаа унагааһан хэбэртэй боложо, тонгогод гээд абаа һэм... Эдэш тэнэг зон! Пулаадаашье абааб — энэ байна!..

Хахархай хубсаһан сооһоо пулаад гаргаад, һалганажа байһан гарнуудаараа Ленькын нюурай урдуур һэжэрбэ.

Манан хүшэгэ таран һалажа, Ленькын нюдэнэйнь урда иимэ юумэ харагдахадал гэбэ:—Ленька үбгэн хоёр урдаһаань ябаһан хүнүүдтэ харагдахагүйе оролдон, шадалайнгаа зэргэ түргэнөөр станицын үйлсөөр айжа ябажа гэшхэлэлдэнэ, тиигээд хүн бүхэн эдэ хоёрые сохихо, доромжолхо, харааха эрхэтэй шэнгеэр Ленькодо үзэгдэнэ... Тойрожо байһан бүхы юумэнүүд — хашаа хорёо, гэр байшангууд, модонууд — ямаршьеб жэгтэй манан соо һалхинда найгалзан байхадал гэнэ... Хэнэйшьеб шэрүүн шанга уртай абяанууд шангаар дуулдана хэбэртэй... Энэ хүндэ хүшэр замынь заха хизааргүй ута шэнги, станицаһаа талада гараха замынь найгалзан байгаа хэдэн олон гэрнүүдэй саагуур харагданагүй, эдэ гэрнүүд тэдэниие биса даражархихоёо һанаһан юм шэнги, тэдээн тээшэ нэгэ дүтэлһэн шэнги болоно, лүнхэгэр хара сонхонуудаараа тэдэнэй нюур хаража энеэгээд, нэгэ саашаа болоходол гэнэ... Гэнтэ нэгэ сонхоһоонь: «Хулгайшад! Хулгайшад, хулууша хүбүүн!...» гэһэн абяан хонгёогоор соностоно. Ленькын хулгай нюдөөрөө хажуу тээшээ харан гэхэдэнь, үнөөхи тугаар бархиржа ябахадань, Ленькын үмөөрхэеэ һанааша басаган сонходо харагдахадал гэнэ. Тэрэ басаган Ленькын харахыень обёороод, урдаһаань хэлээ гаргана, харахан нюдэнүүдынь ууртайгаар, хоротойгоор ялалзан, зүүн шэнги хурсаар Ленькые хадхана.

Иимэ үзэгдэл хүбүүнэй ойндонь ороод, тэрэ дары үгы болоно, энээн дээрэһээ Ленька ууртайгаар миһэд гэжэ, үбгэн эсэгынгээ нюур тээшэ хараба.

Үбгэн ханяажа байжа, юушьеб хэлэжэл байба, гарнуудаараа зангана, толгойгоо гунхалзуулна, нюурайнгаа уршалаалһаа ехэ ехээр дуһалжа байһан хүлһэеэ аршана.

Хүндэ таһархай ба түглэгэр хара үүлэн һарые халхалжархиба, үбгэн эсэгынь нюур Ленькодо харагдахаар бэшэ шахуу болошобо... Гэбэшье Ленька бархиржа байгааша басагые үбгэн эсэгэтэеэ зэргэлүүлээд, тэрэ басаганай образые урдаа хаража, хоюулайень сасуулжа үзэбэ. Үбгэнэй гомодхооһон ушарһаа уйлажа байһан, элүүр һайн, сэбэрхэн, хөөрхэн басаганай хажууда шэнээ шадалгүй, хэршэгэнэдэг, хомхой һанаатай, хахархай хубсаһатай үбгэн эсэгэнь байхадаа хэрэггүй шэнгеэр, үльгэр онтохон соо хэлсэгдэдэг Кащей мэтэ шахуу уртай, муу шэнгеэр үзэгдэнэ. Тиигэжэ болохо юм аал? Тэрэ басагые лахадаа гомодхоогоо гээшэб? Түрэһэн эсэгэнь бэшэ ха юм...

Харин үбгэн эсэгэнь хэршэгэнэнэ:

— Зуун түхэриг суглуулдаг һаа!.. Тиигээ һаа, һанаа амар үхэхэ бэлэйб...

— Юу-у!...—Ленькын досоонь юуншьеб гэнтэ орьёлшобо. — Дуугай байл даа! Үхэхэ һэм, үхэхэ һэм... Үхэнэгүй ха юмши... Юумэ хулуунаш!...—гэжэ Ленька абяа гараад, бүхы бэень һалганажа, гэнтэ хүл дээрээ бодоодхибо. — Ши хулгайша үбгэн гээшэш!... У-у!—гээд, туранхай бишыхан нюдаргаяа зангидажа, гэнтэ абяагүй болошоһон үбгэн эсэгынгээ хамарайнь урдуур монсогонуулба, тиигээд дахин газарта һуугаад, шүдөө зуужа хэлэбэ:—Үхибүүдэй юумэ хулуугааш... Ах, һайн!.. Үбгэн хүн аад... Энээнэйнгээ түлөө хойто наһандаа харюусахаш!..

Гэнтэ бүхы тала газар намхалзаад, сэгээн хүхэ гэрэлээр гэрэлтэжэ, уужам болоходол гэбэ... Тэрэниие хүшаан байһан бүрэг-бараг гэнтэ залд гэжэ, агшан зуура үгы болоодхино... Тэнгэри шангаар дуугаржа, тала дайдын дорьботор нүжэгэнэнэ. Һарые бүрхөөн даллаһан зузаан хара үүлэнүүд түргэ түргөөр эбхэрнэ.

Харанхы болошобо. Хаанашьеб холо, дуугайгааршье һаа, аймшагтайгаар сахилгаалаадхина, нэгэ хэды болоод тэнгэри аалиханаар дахин дуугараадхина... тиигээд баргадашагүй удаан саг соо абяа аниргүй болоходол гэнэ...

Ленька хэрээһэлэн мүргэнэ. Нюргаараа түшэжэ һууһан модондоо няалдашаһан юм шэнги, үбгэн абяагүй, хүдэлэнгүй һууна.

— Үбгэн баабай!..—гэжэ тэнгэриин дахин дуугархыень ехэ аймшагтайгаар хүлеэн зобожо, Ленька шэбэнэн дуугарба.—Станица ошоё!

Тэнгэри дахин нүжэгэнэжэ. сэгээн хүхөөр дахин гэрэлтээд, хонгёо түмэр абяатайгаар, хүсэтэйгөөр газарай дорьботор сохино. Бэе бэетэйгээ хабиралдан, хэдэн мянгаад лист түмэрнүүдэй газар дээрэ унажа байһандал болоно...

— Үбгэн баабай! — гээд Ленька хашхарба.

Ленькын хашхарһан абяанинь тэнгэриин дуунда булигдаад, бишыхан хахархай хонхын аблан шэнгеэр дуулдана.

— Яагаабши... айна гүш...—гээд, үбгэн эсэгэнь хүдэлэнгүй һөөлдэнгир хоолойгоор дуугарба.

Бороо томо томоор дуһалан орожо эхилбэ, эдэ дуһалнуудай шааян унахань болохоёо байһан юумэн тухай уридшалан һануулһан шэнгеэр дуулдана. Саана холоһоо дуулдахадаа хуурай газарые туйлай ехэ щеткоор шударжа байһандал адляар хаа хаанагүй абяатана. —харин эсэгэ аша хүбүүн хоёрой хажууда газарта унаһан дуһал бүхэн богонихоноор һар-һар гэжэ абяатаад, сууряатангүй замхашана. Тэнгэриин дууниинь улам бүри ойртон соностожо, тэнгэри түргэ түргөөр нүжэгэнэнэ.

— Би станица ошохогүйб! Намайе, зүнтэг нохойе, хулгайшаниие.... эндэ бороо шэнгээжэ алаг... залин буужа алаг!..—гэжэ үбгэн амяа саглан байжа хэлэбэ.—Ошохогүйб!.. Гансаараа ошо... Тээ тэрэ байна, станица! Ошо!.. Шинии эндэ һуухадашни дурамнигүй... Яба! Ошо, ошо!.. Ошо!..

Үбгэн бүдэхеэр, һөөлдэнгир хоолойгоор бүри бадашажа оробо.

— Үбгэн баабай!.. Хүлисыш!—гэжэ Ленька үбгэн эсэгэ тээшээ дүтэлжэ гуйба.

— Ошохогүйб... Хүлисэхэгүйб... Долоон жэлдэ шамайе тэжээгээб!.. Бүхы юумэ шинии тулада... Шинии тулада амиды ябаашьеб. Намда юун хэрэгтэйб? Үхэжэ байна ха юмбиб... Үхэжэ байнаб... тиин гэһээм ши—хулгайшан гэхэш. Юунэй тулада хулгайшанбиб? шинии тулада... хуу шинии тулада... Ма, аба... бари... шинии амидархын тулада... суглуулааб... хулуугаалби даа... Бултыень бурхан хаража байна... Хулууһыемни бурхан мэдэнэ... Бурхан намайе хэһээхэ. Намайе, зүнтэг нохойе... хулгай хэһэнэймни түлөө бурхан уршөөхэгүй. Хэһээгээдшье байна... Ай бурхан! Хэһээбэш даа намайе!... аа? хэһээбэ гүш?.. Үхибүүнэй гараар намайе

алабаш!.. Зүб. бурх
Зүб тиигэнэш. бурх
нэймни хойноһоо эл
Үбгэнэй хоолойнь
хииганажа, Леньк
халтар айлгаба.
Тэнгэриин дуун
хоёрые доһолгон. хо
таһалгаряагүйгөөр
шьеб нэгэ шухала
хэлэхэ гэһэн шэнг
түргэнөөр нэрьенэ.
гаануудта хаха зур
мүн газаршье доһол
хэ галаар гэрэлтэ
хүндэ ба нүхэн хар
жо, жэгтэйгээр уит
Хирэ хирэ болоод с
холые гэрэлтүүлнэ.
ло шууяан, дорьбо
тэрьелхэдэл гэнэ...
Бороо ехээр адха
дуһалнууд сахилга
булад шэнгеэр ялал
аниб-ониб гэжэ ур
галнуудые далдала
Айһанһаа, дааpaһ
гэн эсэгынгээ уурл
гэжэ бодоһон ямар
та мэдэрэлһээ Лен
уйдхартай болобо.
ехээр хаража ураг
роодо норошоһон то
гой уһанай дуһалан,
ороходоньшье нюдөө
айжа, үбгэн эсэгын
шагнана, тэрэнэйнь
тэ абяанууд соо бү
на.
Үбгэн эсэгэмни
па гэжэ Ленька мэ
гансаарыень орхёод
хосорхо. хаанашьеб
Ленькодо һанагдана.
Ленька үбгэн бааба
ханаар дүтэлнэ. тиг
роо дайрахадаа, яма
тай юумэ хүлеэжэ
Сахилгаан тэнгэри
сахихадаа, модоной һ
нуудһаа гоожожо
норошоод. зэргэлэ
зылдэшэһэн, заахан
гэрэлтүүлнэ...
Эсэһэн ба амида
раараа зангажа бай
бэнэнэ.
Ленька үбгэн эсэ
ень харахадаа айга
хиба... Сахилгаанай
нюурынь үхэһэн хү
сабшалан байһан ню
болошоһон мэтэ бай
— Үбгэн баабай!..
үбгэн эсэгынгээ ү
гойгоороо дайража,
гэбэ...
Үбгэн эсэгэнь аш
гүүрэе бүгтэрөөд. на
гарнуудаараа тэбэр
хөөр няагаад, капка
но шэнги шангаар, х
улижархиба.
Ингэжэ улихада
алдаһан Ленька ү
мулта һүрэжэ хүл
сахилгаанда һарга
хараад, унажа, бод
шаа хайшаашьеб,
улам бүри саашаа г
ранхынь сахилгаана
үгы болоно, тиигээд
бии боложо, айһанд
алдаһан хүбүүе той
ехэ харанхы болго
Харин орожо бай
төөр, шэлээтэйгээр,
шааяна. Бороогой
хилгаанай ялалзаха
дуунай ехээр нүжэг
юумэ юуншье газар
үгы хэбэртэй.
Үглөө үглөөгүүр
шыхан хүбүүд стан
хүдөө талада гараһа
ры гэдэргээ бусажа
уляангирай тэндэ ү
гуйраншые хараабд
тага хэбтэнэ, алуул
гэлдээд, станицынга
хон үймүүлбэ.
Нээрээ тиигээ юм
хүнүүдэй ошожо хар
мэ бэшэ байба. Үбгэ
байба. Ойронь хүнү
газарһаа бодохо гээ
Дуугаржа шадаха
байгаа, тиигээд үйл
рөө юун тухайш
асууба, мүн тэдэнэй
рөө юумэ бэдэрнэ
юушье олобогүй, яха
абабагүй.
Үдэшэлэн багта
раба, тиигээд, нэгэд
хүн, хоёрдохёор —
бадахяар —зэмээ
һэн туладань хүүр
жэ болохогүй гэлсэ
зартань. хара ул
булаба. Хажуудахи
һоонь кинжал
хоёрые олобод.
Харин хожомынь
гурба хоноод байха
бо.
Станицаһаа холо
нэгэ жалга дээгү
олоороо элидэг боло
жо хүнүүдэй хараха
оёорто бороогой
шалбааг соо нюура
хараад, гарнуудаа
Ленька хэбтэбэ.
Үхибүүн хадань
лүүлхэ гэжэ түрүүш
аад. бодожо үзэһэн
хара уляангирай тэ
гэтэйнь зэргэлүүлэн
Дээрэнь обойтор ш
тулюурхан хэрээһэ

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕ[ЕВ]

СПОРТ

МЭРГЭН БУУДАГШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

Һаяхан ДОСААФ-ай Захааминай аймагай комитет мэргэн буудагшадай мүрысөө үнгэргэһэн байна. Тэрээндэ Закаменск хотын предприятинуудай түлөөлэгшэд, һургуулинуудай һурагшад эмхитэйгээр хабаадалсаа.

Мүрысөөнэй дүнгөөр 516 очко абаһан Холтоһон руднигай команда нэгэдэхи һуури эзэлээ. 500 очкотой болоһон мүн энэл руднигай команда хоёрдохи һуурида гараа. Гурбадахи һуурида Первомайска руднигай команда гараһан байна.

Пистолетээр буудажа мүрысэһэн эрэшүүлэй дундаһаа Холтоһон руднигай түлөөлэгшэ В. Ф. Петров 75 очко абажа эрхимлээ. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудта В. А. Аигаев (Холтоһон рудник), Ю. Ф. Петров (Первомайска рудник) гэгшэд гараа.

Эдиршүүлэй дундаһаа мүн лэ Холтоһоной һургуулиин һурагшад эрхимлээ. Тэдэнэр абажа боломоор 500 очкоһоо 401-ые абаһан байна.

Мүн басагадай болон эхэнэрнүүдэй дунда үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ Бадмаева, Бакшеева, Савинова, Майборода болон бусад бага калибрай винтовкоор эгээл мэргээр буудаһан байна.

Мэргээр буудаһан Холтоһоной һургуулиин һурагша П. Калашников, П. Щеголев гэгшэд Бухэсоюзна гурбадахи разрядай нормо дүүргэбэ.

Удаань мүрысөөндэ эрхимлэһэн нүхэдтэ, мүн командануудта ДОСААФ-ай аймагай комитедэй зүгһөө диплом, грамотанууд болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

М. ШАГЖИЕВА.

ТЕЛЕФОН, ТЕЛЕГРАФ, РАДИО — ХИЛЫН СААНАҺАА

Ханойдо буудуулан унагаагдаба

ХАНОЙ. (ТАСС). ДРВ-гэй ниислэлдэ добтолго хэһэн үшөө нэгэ американ самолёдые Вьетнамай арадай армиин агаарһаа хамгаалха сэрэгүүд мартын 4-нэй үглөөгүүр буудажа унагаагаа.

ВИА агентствын мэдээсэлэй ёһоор. ДРВ-дэ бүхы дээрээ 2.776 американ самолет буудуулан унагаагдаа.

Шэнэ сэрэгүүд асарагдаба

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Үшөө 3.500 американ солдат ба офицернүүд Урда Вьетнамда ерэбэ. АП агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энээн тухай Сайгондохи американ командовани соносхоһон байха юм.

Далайн-сэрэгэй пехотоһоо бүридэһэн американ шэнэ сэрэгүүд Урда Вьетнамай хойто талын провинцинуудта эльгээгдээ. Тэндэ американ сэрэгүүд сүлөөрэлтын армиин отрядуудтай байлдаа хэхэдээ, мүнөө ехэ хохидолдо орожо байнхай юм.

Аргентинэдэ арестнүүд хэгдэнэ

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Аргентинын полици мартын 3-да 10 хүниие арестовалаа. Тэдэ хүнүүд марксизм-ленинизмые шудалха кружогто ябадаг байгаа. Полицинхид Карл Марксын. В. И. Ленинэй зохёолнуудые хурааажа абаа. Арестовалагдаһан хүнүүдэй дунда 3 эхэнэр бии.

США ошобо

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Урда Корейн далайн-сэрэгэй штабай начальник вице-адмирал Ким Ен Хван Холбоото Штадуудта гурбан недели соо аяншалхаяа мартын 1-дэ мордобо. Энээн тухай харин агентствэнүүд мэдээсэнэ.

Урда Корейн далайн-сэрэгэй хүсэнүүдые шангадхалгатай холбоотой асуудалнуудаар США-гай оборонын министерствын тусхай түлөөлэгшэдтэй зүбшэл хэхэб гээд Ким Ен Хван пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

ГДР-эй МИД-эй мэдүүлгэ

БЕРЛИН. (ТАСС). Өөрынгөө комиссинууд болон фракцинуудай заседаниие Баруун Берлиндэ үнгэргэхэ гэжэ Баруун Германиин бундестагай шиидхэһые, тэрэшэлэн заседанинуудаа Баруун Берлиндэ үнгэргэхэ тухай Боннско правительствын шиидхэбэрине уласхоорондын ёһо гуримда тааруугүй. Потсдамска хэлсээе эбдэһэн ябуулга гэжэ ГДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство тоолоһон байна.

Баруун Берлиндэ заседанинуудай үнгэргэгдэхөөр хараалагдаһые эрид шууд буруушаажа байһанаа ГДР-эй МИД мэдүүлнэ гээд АДН агентство мэдээсэнэ. Эдэ заседанинууд ГДР-эй аюулгүй байдалда түбэгтэй, Европодохи амгалан байдалда аюул тохеолдуулна.

Боннско правительствын, Баруун Берлиндэхи түһамаршадайнь эдэ харата ябуулганууднта өөрынгөө уласхоорондын уялгануудай ёһоор ГДР анхарал хандуулангүй гаража шадахагүй гээд МИД-эй туихаглаһан мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Эдэ ээрхэг түримхэй ябуулгануудай бүхы хойшолонгуудай түлөө хүсэд харюусалгые имагтал эдэ харата аашануудые эмхидхэгшэд дааха болоно. «Хэрбээ эдэ харата ябуулгануудай үргэлжэлүүлэгдээд байгаа һаань, ГДР-эй аюулгүй байдалые хамгаалхын, Баруун Германиин империализмын ээрхэг түримхэй ябуулганууднта эдэбхитэйгээр эсэргүүсэлтэ үзүүлхын тулада Германиин Демократическа Республикын правительство зохихо хэмжээнүүдые абаха баатай болохо» гээд ГДР-эй МИД-эй мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэһэн байна.

Эрид шанга буруушаалга

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнам арадта эсэргүүтээр американ ээрхэг түримхэйшүүлэй, тэдэнэй түһамаршадай хэдэг зэрлиг муухай гэмтэ ябуулгануудые шоо үзэһэн мэдүүлгые Урда Вьетнамай национальна, демократическа ба эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй союз толилюо тээд Освобождение агентствын мэдээсэлдэ үндэһэлэн, ВИА агентство дамжуулна.

Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй ба арадай хүсэтэ добтолгонуудһаа һүрдэн айһан американ ээрхэг түримхэйшүүл. Тхиеу-Киин урбагша бүлэг Сайгоной ба Гуэ городой хүн зон олонтой кварталнуудые. Митхо, Бенче, Виньлонг, Кантхо ба Чавянь провинцинуудай центрнүүдые. тэрэшэлэн Урда Вьетнамай бусад олон городууд болон һуурин газарнуудые агаарһаа бомбодохо, далайһаа буудаха тухай захиралта гаргаа. Эдэ бүтэлгэһөө боложо. хэдэн олон мянган энгэй хүн алуулаа, шархатаа, хэдэн арбаад мянган хүн гэр байргүй үлоо. Гуэ болон Урда Вьетнамай бусад городуудай энгэй хүнүүдые усадхахын тулада американ империалистнууд хорото газуудые хэрэглэһэн байна.

Американ ээрхэг түримхэйнүүдые, Тхиеу-Киин урбагша бүлэгые эрид шангаар шоо үзэхыень. тэдэнэй жэгшүүритэ муухай гэмтэ ябуулгануудые болиулхын тулада эдэбхитэй хэмжээнүүдые абахыень дэлхэйн бүхы ороннуудай правительствануудые, Вьетнам тушаа 1954 ондо болоһон Женевскэ хэлсээнүүдэй хоёр түрүүлэгшэнэрые, эб найрамдалай ба демократиин түлөө тэмсэлэй организацинуудые. тэрэшэлэн бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалда дуратай хүнүүдые бултыень национальна демократическа, эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй союз уряална гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

США-гай президентдэ „Пуэблын“ экипажай гэшүүдэй эльгээһэн нээмэл бэшэг

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Американ «Пуэбло» гэжэ судныг экипаж США-гай президент Джонсондо нээмэл бэшэгые мартын 4-дэ хамтаараа эльгээжэ. Япон далай соо Корейн Арадай-Демократическа Республикада хамаатай уһа руу ороһон энэ судна тагнуулай элдэб мэдээ суглууһан байгаа гээд мэдэрһэн байна.

«Абтаһан захиралтын ёһоор бидэнэр Корейн Арадай-Демократическа Республикада хамаатай уһан соо 10 үдэрэй турша соо ябахадаа, Чхончжин, Сончжин, Маяндо ба Вонсан гэжэ дүрбэн порт шадарһаа тагнуулай мэдээ суглуулхын тулада ехэ оролдолго гаргаһан байгаабди» гээд энэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ.

Түрэл оронoo бусалгадань тэдэндэ туһалха гуйлтатайгаар президентдэ «Пуэблын» экипажай гэшүүд бэшэг соогоо хандаһан байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Табан жэлые болзорһоонь урид» гэһэн гаршаг доро информацинууд. СССР-эй профсоюзуудай XIV съезд тухай мэдээсэл. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Нюусаань эзэнээ хүлеэнэ» гэһэн В. Островскиин корреспонденци. «Ажалай гвардеецүүд» гэһэн В. Штеренбергын зураглал.

Гурбадахи хуудаһанда: «Марксизм-ленинизмын теориин үүргын хүгжэлтэ» гэһэн А. Постниковэй статья. АПН-эй материал. Дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: спортын һонин. «Манай нютагайхид албанда» гэһэн гаршаг доро информацинууд. Соносхолнууд.

Манай адрес, телефо[н]

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина. 35. Телефоны: редакто[р] приёмная — 54-93. зам. редактора — 68-08. зам. ре[д] 62-62. ответ. секретаря — 50-52. зам. ответ. секре[т] отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйс[тва] 63-86. пропаганды и агитации — 56-23. промыш[ленности] строительства — 61-35. советского строительства и б[ыта] культуры и школ — 60-21. писем и рабселькоров-[и]нформации — 34-05. общественная приёмная — 56-[..] бюро — 57-63. фотолаборатория — 33-61

Гор. Улан-Удэ. типография Управления по печа[ти] [Со]вете Министров БурАССР

Н-00351.